

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Gyermekmenhelyek.

Az árvaügy új alapokra fog helyezkedni már a legközelebbi jövőben az állami gyermekmenhelyek felállításával. Hogy mily nagyszabású lesz az az állami tevékenység, amelyet a kormány az árvák érdekében ki akar fejteni, bizonyítja a menhelyek szervezése, azok száma. Nem egy vagy két állami árvaházról van szó, hanem egy olyan szervezetről, amelynek áldásai ki fognak terjedni az egész országra, minden közsegélyre szorult gyermekre.

Önként érthető törekvés, hogy a menhelyeket az ország legegészségesebb vidékein igyekszik a kormány felállítani s a gyermekvédelmi intézmények súlypontját nemcsak azért nem fogja a fővárosban elhelyezni, mert a mértéken túl való centralizáció immár a tultengésig fejlődött, hanem mert közegészségügyi tekintetek is előnyt adnak a vidéknek a főváros felett. Szanatóriumok és gyermekmenhelyek számára nem alkalmas a nagy városok füsttel és porral fertőzött levegője.

Eleve bizonyos volt, hogy a menhelyek felállítása alkalmával a Balaton part nem maradhat figyelmen kívül. Egyike az ország azon áldott vidékeinek, ahol minden

előfeltétel megvan arra, hogy az egészségügyi követelményeknek érvény szereztessek.

A kormány, amint illetékes helyről tudjuk, a Balaton partján több menhelyet készül felállítani. Somogyvármegyében már a kérdés tisztázva is van; a menhely ott feltétlenül létesülni fog, mert a szükséges társadalmi támogatás biztosított.

A gyermekvédelem ügye társadalmi érdek is s a kormány ennek szervezésénél kénytelen igénybe venni a társadalom támogatását, nemcsak azért, mert az összes kiadások s különösen a berendezkedés költségeit fedezni nem volna képes, hanem azért is, mert a gyermekvédelmet társadalmi beavatkozás és jótékonykodás nélkül hatályosan szervezni egyáltalában nem lehetséges.

Ahol a társadalom oszlopai, a jótékonykodás gyakorlására képesek és hivatottak, együtt éreznek a nagy társadalommal s megértik az állam sociális feladatait, méltányolják a kormány humanisztikus törekvéseit, siettek is minden lehetőséget elkövetni, minden támogatást felajánlani, hogy Magyarország legmodernebb intézményének, a gyermekvédelemnek szervezését minél hatályosabban előmozdítsák, kifejlődését lehetővé tegyék.

Hertelendy Ferenc tapolcai országgyűlési képviselő, közigazgatási bizottsági tag, aki úgy gazdasági, mint kulturális életünk minden jelentősebb mozgalmából kiveszi a maga részét, figyelmeztette a közigazgatási bizottságot, hogy a kormány a Balaton zalai partján szívesen állítana fel egy, esetleg két gyermekmenhelyet, ha a szükséges terület rendelkezésére bocsátatnék.

A közigazgatási bizottság intézkedett is, hogy a telek adományozását kieszközölje. Kétségtelen, hogy a bizottság célt fog érni, mert a parti birtokosok, különösen a nagy laifundiumok tulajdonosai, nem fognak késni a terület átengedésével. Majdnem biztosra vehető, hogy Keszthelyen, vagy Keszthelyhez közel mihamarabb fel fog épülni egy gyermekmenhely s valószínű, hogy a Balaton partján ezen kívül még egy menhely fog létesülni.

A vármegye tehát megtette a kötelességét s bizonyosan megteszik a jótékony főurak is. Ezeket nem érheti vád. De a nagy társadalom, amelynek legtöbb tagja telve van panaszsal a mai rend ellen, panaszai mellett is nagyon érzéktelen a szociális célok iránt.

Az emberi társas együttlétekből folyó kö-

TÁRCA.

Vladus!

Csillagos szép éjszaka volt . . . fénges napnak
 [néztem,

Akkor adta a szívedet, szerelmedet nekem.

*Olyan gazdag voltam veled, olyan boldog voltam;
 Az álmódzó virágoknak, a suttogó szellő is csak*
 [ezt hirdette rólam.

*Elmult az is . . . Fénges nappal kelt a borús éjre,
 Eliramlott, semmivé lett szerelmed is veled.*

*Olyan, olyan szegény lettem, mindenem a bánat;
 Siratgatom, temetgetem, de csak el nem feledhetem*
 [azt az éjszakámat.

Békásy István.

A baba.

Irtá: Anatol France.

Tavaszodik. A fecskék, a természet ujjá ébredésének e kedves hirnökei, újból megjelennek és esieseregve ott röpdösnek a Malaquais sétánya felett. Látásukra, az elmult gyermekkor édes emlékei elevenednek meg előttem. Csak most értem igazában a gyermek reménységgel, vágygál táplált kívánságait, amelyek betöltik az ártatlan kis szivecskét.

Magam előtt látom azt a kis babát, amelyet

nyolcesztendőskoromban oly sóvárogva néztem a Rue de Seine egyik szegényes boltjának kirakataiban. Hogy az ott felhalmozott sok játékszer között miért tetszett meg éppen az az ijedtszemű kis baba, még most sem tudom. Különben nagyon büszke voltam arra, hogy fiu vagyok. Megvettem a kis leányokat és alig vártam azt az időt, — hogy államot szakál díszítse. Kis katonáimmal el-eljártszadoztam és a hintalovamat a cserépből nevelt virágok leveleivel ettem. Ennél derekasabban, férfiasabban csak nem lehet cselekedni, gondoltam magamban. S mégis kedvem kerekedett egy babára. No, de hiszen Herkulesnek is voltak gyöngéi!

Játékszereimmel, katonáimmal, dobbal, trombitával mit sem törődtem. A baba után vágyakoztam. Egyedül a baba kellett. De kívánságomat valami megmagyarázhatatlan, legyőzhetetlen szegyenkezés miatt, nem mertem megvallani az édes anyámnak, s így tovább epesztett a vágy és nem szüntek meg szenvedéseim.

Végre elérkezett a nap, amelyet sohasem fogok elfelejteni. Nevelőnőm elkísért Viktor nagybátyámhoz, egy nyugdíjazott kapitányhoz, aki aznap uzsonnára hívott meg magához.

Nagy csodálattal esüngtem Viktor nagybácsimon, egyrészt azért, mert a waterlooi csatát érem a francziák részéről ő tette az utolsó puskalövést, másrészt pedig, mert nagyon jól értett a finom

pástétom készítéséhez. De Viktor nagybácsi aranyzinóros kabátja is tiszteletet parancsolt. Igen nagyra becsültem őt azért is, mihelyt betette az ajtón a lábát, az egész ház mintha felfordult volna. Ha társaságban volt, egyes-egyedül az ő hangját lehetett hallani.

A nagybácsi teletömött kalácsesal, szintiszta borral itatott és elpanaszolta azt a sok igazságtalanságot, amely megesett velem. Főképpen a Bourbonokról panaszkodott igen keserűen. Mint-hogy a heves beszédben nagybácsim elfelejtette megmagyarázni, hogy tulajdonképpen kik is voltak azok a Bourbonok, azt hittem, hogy azok nem egyebek, mint lókupecsek, akik Waterlooban kereskedtek.

Uzsonna után a nagybácsi fölvetette az aranyzinóros kabátját, széles kalapját a szemére vágta és azzal kimentünk az utcára, ahol minden nagyon furesának tűnt fel előttem. Mintha minden megváltozott volna, mintha soha, de sohasem lettem volna abban az utcában. Mikor a Rue de Seineba értünk, megint a baba jutott az eszembe. Szédült a fejem és agyam lüktetett az izgatottságtól. Elhatároztam, hogy kipattanom a titkot, bármi is történjék. Közben éppen oda értünk a kis boltocskához. A baba pirosló arccal, virágos ruhában ott trónolt a kirakatkban.

— Bácsi, — szóltam félénken nagybátyámhoz vegye meg nekem azt a babát.

telesség, hogy segítségére siessünk azoknak, akik nem tudnak magukon segíteni. Napjainkban azonban kevesen törődnek az elhagyottakkal. Ha egy két emberbarát lelkes szavai néhány pillanatra felbresztik is a rokonszenvet azok iránt, a kiket a sors megfosztott attól, hogy a szülői szeretet melegénél nevelkedhessenek fel, csak kevesen akadnak, akik anyagi áldozatokkal is készek a szerencsétlenek nyomorát enyhíteni. A legtöbben megelégszenek avval, hogy szálnak éreznek; legfeljebb a szegények adnak alamizna garasokat a még szegényebbeknek. Mert csodálatos, hogy a szegény több érzékkel bír a nyomor és szenvedés iránt, mint akit jóléttel áldott meg a gondviselés.

Az árvákkal szemben a társadalom vagyonszerűbb tagjai nagyon begombolkoztak; pedig a szűkmarkúság elsősorban a vagyonos osztály érdekeit veszélyezteti. A statisztika azt igazolja, hogy a társadalom legalsóbb rétegét képező tolvajok azok sorából kerülnek ki, akik magukra hagyatva nevelkedtek fel.

Egy tudós kimutatta, hogy amily arányban emelkednek valamely országban a népnevelésre fordított költségek, ugyanolyan arányban csökkennek a börtönügyi kiadások.

A morális veszteség mellett, amelyet az árvák nevelésének elhanyagolása okoz, tekintélyes az anyagi kár is. Sok munkakerő, amelyet fejletlen korban elpazaroltatnak a korán nehéz munkára fogott árvával, ha természetes fejlődés útján érvényesülhetne, nagy mértékben hozzájárulhatna a nemzeti vagyon gyarapításához.

Az árvaügy fontos társadalmi és közgazdasági feladat, melynek rendezése minden polgárnak személyes érdeke, már csupán a társadalom biztonságának szempontjából is, nem is szólva arról a lelki megnyugvástól, melyet a szegény szülőknél az a

tudat kölcsönöz, hogy gyermekeiket nem kell az éhenhalástól és elzülléstől felteni.

A gyermekmenhelyek szervezése nemcsak hogy nem menti fel a társadalmat az árvák és elhagyottak iránti kötelelességeinek teljesítésétől, sőt a társadalmi tevékenységet fokozza, rendszeressé teszi s a társadalmi erőket céltudatosan felhasználja.

Olyan intézmény lesz az, amelylyel Magyarország megelőzte a művelt nyugatot, amelyre büszkék lehetünk s amely méltó az áldozatra.

Megyei élet.

A megyei közigazgatási bizottság április havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklésével f. hó 16-án tartotta.

Az alispáni havi jelentés felolvasása és tudomásul vétele után felszólalt Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselő, bizottsági tag egy gyermek szanatóriumnak államköltségen a Balatonnak zalai partvidékén való felállítása érdekében s hogy ez a nemes cél biztosabban elérhető legyen, az erre szükséges ingyenteleknek adományozására áldozatkész főuraink, Eszterházy Mihály herceg és Festetics Tassiló gróf parti birtokosok a vármegye főispánja útján felkérődök volnának. Az indítvány közhelyesséssel találkozott s elnöklő főispán ez érdemben a közbenjárást szíves készséggel megígérte, amit köszönettel vett tudomásul a bizottság.

Ugyancsak Hertelendy Ferenc bizottsági tag indítványozta, kerestessék meg a kereskedelemügyi miniszter feliratilag az érdemben, hogy a legközelebb megnyitandó Keszthely-tapolcazi h. é. vasuton az eddig tervbe vett naponkénti két vonalpár közlekedése helyett három vonalpár közlekedését rendelje el; egyuttal előterjesztette a harmadik vonalpár indulási és érkezési idejét. A közigazgatási bizottság a javaslat elfogadásával a kereskedelemügyi miniszterhez ez érdemben felirat intézését elhatározta.

Ziegler Kálmán bizottsági tag előadván a nagy veszedelmet, mely Csáktornyát a husvétünnep alkalmával a Ternova folyó áradásával fenyegette, ezen folyónak mielőbbi szabályozása tárgyában kér sürgős intézkedést. A bizottság a szabályozás érdekében az iratoknak a kulturmérnöki hivatalhoz való beterjesztését elrendelte.

A főorvosi havi jelentés felolvasatván, a bizottság azt tudomásul vette.

A Keszthely-balatonszentgyörgyi h. é. vasut újból épülő keszthelyi állomásánál a tüztáv-

lat leszállítását kérelmezvén, e célból Bogyay Máté bizottsági tag elnöklete mellett az előzetes helyszíni szemlét a bizottság elrendelte.

Tudomásul vette a bizottság a pécsi posta- és távirtda igazgatóság értesítését, hogy Balaton-Magyaród községben postai ügynökség lépett életbe.

Weisz Adolfné alsólendvai lakos az Ukkcsáktornyai h. é. vasut tüztávlatán belül építési engedélyt kérvén, a helyszíni szemlét Deák Mihály bizottsági elnök elnöklése mellett a bizottság elrendelte.

A paicsai távirtda hivatal felállítását a bizottság a pécsi posta- és távirtda igazgatóságnál megsűrgeti.

Kir. tanfelügyelő havi jelentése szerint ezen időben meglátogatta a bessenyői, botfai községi, a boeczöldi és sárhidai r. kath. iskolákat. Meglátogatta a nagykanizsai áll. polgári fiu- és leányiskolákat, valamint a tapolezai áll. polgári fiuiskolát; mindenütt az iskolai élet és rendtartás összes viszonyait felölölő értekezletet tartott a tantestülettel. — Meglátogatta a zalalövői állami és salomvári r. kath. iskolát; Zalalövön egy ottan felállítandó kisdudovoda és ifjúsági egyesület érdemében tartott értekezlettel tárgyalást. — Meglátogatta a gyenesdiási községi és vonyarezi r. kath. iskolát. Utóbbi iskola tanítójának az iskolaszék, előjáróság és növénydekek jelenlétében átadta a magyar földhitelintézet 200 koronás faiskolai jutalmát és a földművelésügyi miniszter díszokmányát. — Meglátogatta a muravidai, szentmáriai, monostorapáti, hegyesdi, kapolcsi r. kath. és ág. ev. iskolákat. — Jelen volt a zalaegerszegi tanítói járáskörnek Boldogfán az új szervezet keretében tartott első gyűlésén. — Csáktornyán tárgyalta a kristófalvai, nyírölgyi, szentilonai és szászkői államosítások ügyében. Kir. segédtanfelügyelő meglátogatta ezen időszakban a szegvári, galsai, hosztóti, rigási, sárosdi, lenti, lentikápolnai, lentiszombathelyi, máhomfai, bördőcezi és kerka-teskándi r. kath. és ág. ev. iskolákat.

A gyenesdiási községi elemi iskola II. tanítói állásának szervezése tárgyában az iskola fentartó község haladéktalan intézkedésre felhivatott.

Oporovecz, Páka, Petőhenye, Ságod községek államsegély kérvényét, Draskovecz, Barabás községek korpótlék kérvényét a bizottság a miniszterhez pártolólággal terjeszti fel.

A türjei r. k. iskolának évi 400 K, a tekenyei r. k. iskolának évi 400 K, a zalatárnoki községi iskolának évi 270 K államsegélyt, a felsőszemenyei, bellatinzi, kebelei, pákai, letenyei r. k. és zalaszentbalázi községi iskolának 100—100 K korpótléksegélyt utalványozott ki a miniszter, miről érdekelt községeket a bizottság értesíti.

Kákosi Ödön tótszentmártoni, Németh József baki tanító panasza fizetési hátraléka ügyében

S lestem, vártam, mit fog erre a nagybácsi mondani.

— Mit? Egy fiúnak babát vegyek? Azt a jégenkopogóját! — dörgött a nagybácsi stentori hangja. — Hát beestelenne akarsz lenni? S még hozzá egy ilyen torzonborz figuráért! No hiszen fickó, finom guszpusod van, mondhatom! Ha továbbra is megmarad ez a jó izlésed, lesz majd mit eltűrnöd a bajtársaidtól, te anyám-asszony katonája, te! Ha kardot, puskát kértél volna, azt megvenném neked gyerek, ha mindjárt az utolsó talléromba is kerülne. De egy babát, ezer millió láncos bomba! Soha, soha mig élek! és ha egy ilyen összedrótzott figurával látlak játszani, tudd meg nővéremnek igen tisztelt fia, hogy nem ismerlek el többé unoka-öcsémnek!

Ezek a szavak annyira megsebztek a szívet, hogy tisztán csak a büszkeség tartott vissza a sirástól.

A nagybácsi, miután csillapodott a haragja, megint a Bourbonokról kezdett beszélni, mig én az erkölesi feddés hatása alatt mély, kimondhatatlan nagy szégyent éreztem. Végre megnyugodtam a változhatatlanban és büszkeségtől dagadt a kebelem, hogy hát még sem lettem beestelenne. Azután már nem is gondoltam többé a pirosarcu, ijedtszemű babára.

S neked, kedves nagybácsi, aki egész életemben úgy káromkodtál, mint egy kocsis, aki annyit pipáztál, füstöltél, mint egy gyárkémény és aki úgy ittál, mint egy szomjas kefekötő, neked köszönöm, hogy zsenge gyermekkoromban belém oltottad az önbecsülés fogalmát. Büszke és lusta voltál, kedves Viktor bácsi, de azért nemesszív dobogott a feszes aranyzsinóros katonakabát alatt. Ha jól emlékszem, gomlyukadban mindig rózsát viseltél. S ez a virág, ez a rózsaszál, amely minden szellőnek kitarja kelyhét, ez jelképezi a te örömsugaras ifjúságodat. Te tanítottál meg arra, hogy mi a becsülés, mi a lemondás és sohasem fogom elfelejteni ezt a leckét.

Most már itt pihensz a Mont-Parnasse békés birodalmában. A fehér kőlapon, mely sirodát fed, ez a fölírás olvasható: Itt nyugszik ARISTIDE VIKTOR MALDENT lovassági kapitány, a becsületrend lovagja.

Te egészen más föliratot szántál a sirodra, de utolsó akaratom nem teljesült. Irataid között egy szelet papirost találtam, melyre ez a rövid, büszke sírfölirat volt írva: Itt nyugszik egy LOIRE-MENTI BRIGANTI.

A temető fái susogva hajtják össze lombjukat, mintha téged és porladozó bajtársaidat siratnák. A tavaszi nap fényében megcsillanó levelek meg úgy tűnnek föl, mintha csillogó könyvek lennének.

Gondolataimba mélyedve, lassan megyek utamon. Egy mézeskalácsos előtt visz el az utam, ahol egy rongyos ruhába öltözött szegény füeska álldogál. Sívárogozva tekint az édes mézes figurákra. Különösen az egyiket, azt a nagy lovas-katonát nézi, amely mintha Viktor bácsira hasonlítana. Megveszem a mézeskalácsot, odanyujtom neki. A kis fiu félénken huzódik tőlem és nem mer elfogadni a mézeskalácsos katonát. Nem mer hinni benne, hogy neki is része legyen a boldogságban. Fekete, nagy szemével reám tekint, mintha mondani akarná:

— Be kegyetlen vagy, hogy rajtam akarsz mulatni.

— Vedd hát el, te kis tökfilkó te, — szölok hozzá jóakarólag. — Nesze, itt van! Hisz te boldogabb vagy, mint a milyen én voltam a te korodban, mert kielégítheted vágyadat, anélkül, hogy beestelenne lennél általa.

S te Viktor bácsi, akinek jóságos arca, e mézeskalácsból készült katoná láttára, megjelenik előttem, szállj le te diesteljes árnyék és légy a segítségemre, hogy elfeledjem az új babámat! Ah, mert mindörökké gyermekek maradunk és minduntalan ez újabb játékszer után vágyakozunk.

illetékes intézkedés végett a járási főszolgabírónak kiadatik.

Kir. tanfelügyelő jelentette, hogy Németh József baki tanító új díjlevelének szerkesztése ellen felmerült panaszokat vizsgálat tárgyává tette. A bizottság felhívja a tanfelügyelőt, hogy a vizsgálat eredményéről tegyen jelentést.

Az orosztanyai iskolaszéki választás ellen beadott felebbezés jelentéstételre kiadatik a kir. tanfelügyelőnek.

A vizszenygyörgyi iskolázás ügyében felhívja a bizottság az iskola fenntartó közönséget, hogy a helyszínen történt megállapodások értelmében haladéktalanul eljárjon.

A községi iskolai alapvagyion adatainak beszerzésére augusztus végeig a bizottság a minisztertől halasztást kér.

A szelencei plebánia iskolázásának rendezése ügyében a csatlakozó fárabeli községek egyikében a már megtörtént megállapodások értelmében új iskola létesítendő.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál február végén hátralékban volt 5.489, márciusban beérkezett 4.080 s így elintézés alá került 9.569 ügydarab, melyből márciusban feldolgoztak 4.534 dbot s így március végén hátralékban maradt 5.035 ügydarab; az irodánál február végén hátralékban volt 1.063, márciusban leírás végett kiadott 4.534, összesen 5.597 ügydarab, amelyből márciusban leírtak és expedáltak 4.739 dbot s így március végén hátralékban maradt 858 ügydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint márciusban befolyt egyenes adóban 61.100 K 95 f; a f. év három első hónapjában 677.418 K 52 f, folyt be, mely a múlt év hasonló szakában befolyt 590.719 K 46 f-rel szemben 86.699 K 94 f többletet tüntet fel; leírtak március hónapban egyenesadóban 24.162 K 11 f-t, hadmentességi díjban 2.303 K 56 f-t; fizetési halasztást 81 esetben engedélyeztek; a földadó kataszteri nyilván tartásnál a márciusban beérkezett 379 változási esettel együtt elintézés alá került 1521, melyből keresztülvezettek 1473 esetet s így keresztülvezetetlen maradt 48; szőlődézmaváltág tartozás 4 községben 287 K 54 f összegben töröltetett.

Közegészségügy.

Dr. Hány István vármegyei t. főorvos a vármegye március havi közegészségügyi állapotáról s egyéb a közegészségügyet érdeklőkről a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság április havi gyűléséhez:

Az időjárás legnagyobb részben igen kedvező volt, a mennyiben két napot kivéve, melyen erős szél után kevés havazás mutatkozott, tulajdonképpen száraz és meleg idő uralkodott.

A felnőttek közegészsége általában kedvező volt, miután a betegforgalom igen kis számra apadt s leginkább enyhe lefolyású tüdő és gége hurutok észleltek.

A gyermekek közegészsége hasonló volt a felnőttekéhez, azon hozzáadással, hogy a szentgróti járás több községében a kanyaró járványosan lépett fel.

A fertőző kórok közül ronsoló toroklobban beteg volt 25, gyógyult 15, meghalt 9, ápolás alatt maradt 1; hasi hagymázban beteg volt 10, gyógyult 8, ápolás alatt maradt 5; kanyaróban beteg volt 119, gyógyult 73, meghalt 2, ápolás alatt maradt 44; hókhuruban beteg volt 32, gyógyult 27, meghalt 3, ápolás alatt maradt 2; vörhenyben beteg volt 11, gyógyult 9, meghalt 1, ápolás alatt maradt 1; fültömírgylobban beteg volt 15, gyógyult 15; bányahimlőben beteg volt 2, gyógyult 2.

Rendőri hullaboncolás volt 7 esetben. Hullá szemle előfordult 10.

Öngyilkosságot 6 egyén követett el, ezek közül ifj. Lázár István 16 éves szentpéteri, Buda József 59 éves kallosi, Vincze Ferenc 79 éves karmaesi és Szi Lukács Ferenc 65 éves zalaszántói lakós felakasztották magukat; Kutor János 20 éves tapolezai lakós agyonlőtte magát; Kuli József 41 éves nagykanizsai lakós pedig karbolsavval megmérgezte magát.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 3 egyén esett áldozatul és pedig Takács Péter 5 éves récei lakós és Végi Mária 1 $\frac{1}{4}$ éves joseczyi lakós vízbe fulltak; Szekeres Péter 32 éves nagykanizsai lakós a vonat által elgázoltatott.

Egy közveszélyes elmebetegnek az országos

tébolydába leendő elszállítása iránt a kellő lépések megtétettek.

Hét éven aluli elhalt gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 19. Az első fokú hatóságok e miatt 11 elmarasztaló és 3 felmentő végzést hoztak, a többire nézve pedig a megfelelő tárgyalások folyamatban vannak.

Van a vármegye területén 20 lelene, 294 dajkaságba adott, 776 elmebeteg, hülye, 581 siketnéma, vak, nyomorék, 1212 közsegélyre szorult, 784 keresetképtelen árva. A leleneek és dajkaságba adottak közül 61 állami gondozás alatt van.

A járási tisztviselők 30 község közegészség rendőri vizsgálatáról terjesztették be a jegyzőkönyveket.

Vármegyénk március havi közegazdasági állapota.

Gruner Lajos vármegyei közegazdasági előadó a vármegye március havi közegazdasági állapotáról a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság április havi üléséhez:

Az elmúlt március hónap változó, szeszélyes időjárás uralkodott. Hűvös, szeles napokat néha enyhe, tavaszi idő követte; a reggeleken néhány esetben derek is volt; egy ízben havaseső is mutatkozott és bár több ízben kisebb mérvű esapadékok is voltak, a hónap jellege mégis hűvös, száraznak jelezhető, mert a heves szelek, ezen kisebb esapadékok hatásait a tenyésztettről nézve csakhamar ellensúlyozták.

A későn vetett őszi vetések fejlődése ennek folytán nem is volt kielégítő és a hónap végén még sok gyenge vetés mutatkozott a mezőkön, a mely vetések fejlődésére nézve csak a folyó április hó 8, 10, 11, 12-én leestet nagyobb mérvű esapadékok (6-8 m/m eső) segítenek, ha ezeket a várt meleg napok követni fogják és a folyó hó 14-én bekövetkezett havazásnak káros következményei nem lesznek.

A korábbi őszi vetésekre nézve lényeges panasz ezidáig nem merült fel; egyes vidékeken — lapályokon és laza talajban — ritka, foltos rozsok is vannak, melyek a kemény téli időjárásban szenvedtek, de a kedvező időjárás még ezeken is valamit javíthat.

A tavasziak vetése — a múlt évi kései tavaszszal szemben — sokkal előbb volt a múlt hónapban befejezhető és ezek erőteljes fejlődése ezidáig kielégítőnek jelezhető.

A múlt hónapban végeztetett a lóher mának vetése is, melynek csirázása és kelése azonban az elégtelen esapadék és melegség hiányában igen egyenetlen maradt és sok felül maradt vetőmag elvörösödött.

A múlt évben vetett lóheresek fejlődése ellenben ott, hol az egerek nem pusztították, teljesen kielégítő maradt. A vetésekben észlelt egérkárak tűrhetőek voltak.

Egyéb mezei munkákból felemlítendőnek tartjuk, hogy a takarmány és cukorrépa vetése is folyamatba tétetett a múlt hónap végével, hogy a zabosbüköny és magbüköny vetése is részben elvégeztetett, a tengeri földek trágyázása szorgalmaztatott stb.

Szorgalmas munka folyt a szőlőkben is.

A nyitogatás, metszetési és kapálási munkálatok jórészt elvégeztettek; az oltványok elültetése is folyamatban volt a télen át megforgatott talajokon.

A szőlőtőkék metszésénél ismét csak sajnálattal tapasztaltatott, hogy az elmúlt hideg tél jelentékeny fagykarakat okozott a szőlőkben, a mely kárak befolyással is lesznek a folyó évi szőlőtermésre.

Ugyancsak nagyobb mérvű fagykarak észleltek a szőlővessző termelő telepeken is, a mely anyiban is nagyobb hátránnyal bír vármegyénk szőlészetének jövőjére, a mennyiben ez ország-szerte észleltetett és a földművelésügyi m. kir. miniszterium részéről évről-évre díjtalanul kiosztott szőlővesszők és oltványok száma ezáltal vármegyénkben is reducálódni fog.

Az állattartás és hizlalás az elmúlt hónap folyamán még nem ütközött nehézségekbe, a mennyiben a takarmány készletekben lényeges hiány még nem mutatkozott és a vidéki vásárok forgalma jó árák mellett mindig elég élénk volt.

Az európai huspicacon uralkodó drágaság kihat ugyan vármegyénkbe is és nemesak a szarvasmarha, hanem a sertésenyésztés termékeinek

előnyös értékesítését is előmozdítja, mely utóbbi termékeknek már hosszú idők során át nem tapasztalt kereslettel és magas árakkal találkozunk és a mely körülmény vármegyénkben is számos gazdát arra fog indítani, hogy ezen ágra nagyobb figyelmet fordítson és egyáltalában az alacsony gabonaárak mellett tapasztalt nehéz megélhetés helyett belterjesebb takarmány termesztésre és állattartásra menjen át, mely amugyis legjobban biztosította ezidáig is a mezőgazdaság jövedelmét és a talajerő fenntartását.

Allategészségügyi viszonyaink a múlt hónapban aránylag kedvezőek voltak, a mennyiben a hatóságilag bejelentésre kötelezett járványok a múlt hó végével a következő esetekre szorítkoztak: 1 községben lépfene; 10 községben ivarszervi hólyagos kiütés, 3 községben rühkór, 2 községben sertésorbánc, 13 községben sertésvész.

Örvendetes jelenségnek említhető fel, hogy a vármegyénk sümegi járásában constatált száj- és körömfájás megszűnt és a sertésvész kiterjedése is szűkebb területekre szorítkozott.

A múlt hónap elején lettek az állami ménék is kihelyezve. Vármegyénk 34 állami fedezettési állomására ezidén 2 angol telivér, 19 angol fajta, 3 arab fajta, 12 nonius, 1 gidrán és 80 darab nóri mén van beosztva, összesen tehát 117 darab állami mén, a melyekből a kisbéri állami ménesből származik 59 darab, Bábólnáról 3, Mezőhegyesről 8, a többi úgy vásároltatott. Van továbbá 5 állami bérmen nagyobb tenyésztőinknél kihelyezve, a melyeken kívül még számos engedélyezett magán mén szolgálja a lótenyésztés érdekeit.

A gabonaneműk értékesítésénél még a múlt aratás óta észlelt panaszok most sem szűntek meg, sőt az elmúlt hónapban még rosszabb értékesítési viszonyokkal találkoztunk, mint az elmúlt tél időszakában.

Számos gazda, ki a tavaszra türethetőbb árakra számított és eladásával várakozott, esalatkozott számításában; csak a ki a tél folyamán szabadult meg készleteitől, nézi megadással a gazdálkodás jövedelmezőségének rovására menő azon ügyes harcot, a melyet a fővárosi nagy malmok és a bel- és külföldi nagyobb bevásárlók folytatnak a szervezeten gazdatársadalommal szemben.

Árvizek.

A nagy héten megeredtek az ég esatornái s ontották a vizet napokon keresztül. Az egész országból nagy esők hírt hozták a lapok, sőt a rossz időjárás kiterjedt a tenger mellékére is. Az Adriai tengeren több napig erős erő bóra dühöngött. Stajeroszág hegyeit hó borította s nem messze a magyar határszélétől, már 40—60 cm. hóréteg fődte a vidéket.

Nem esoda, hogy a folyók megdagadtak s az ár kilépett a mederből. Bennünket is újból meglátogatott az árvíz, amely a Zala völgyében nem ritka jelenség ugyan, de ekkora veszedelem emberemlékezet óta nem volt.

Minden tavaszi olvadás s őszi esőzés alkalomával a Zala medrében el nem férő piszkos, iszapos víz kiszalad a rétekre, mert a meder szűk, szabályozatlan. A hordalék iszap sok helyen annyira feltölti a medret, hogy alig egy méter mély a folyó. Hogyan legyen ez képes levezetni azt a rengeteg víztömeget, amelyet a Zala a Balatonba szállít, különösen akkor, mikor az esőzés a Balatont is megduzzasztja.

A Zala szabályozásának ügye nem mai kérdés. Az alsó folyás már szabályozva is van, de a közép és felső folyás szabályozása még sokáig fog várni magára, miután a kivitelnek akkora akadályai vannak, hogy azokat legyőzni ma még alig lehet.

A Zala völgye ugyanis annyira szűk, hogy a vízszabályozási költségeket a parti birtokosok s illetve az árterek tulajdonosai el nem bírják. Emelné a költségeket a zalai malmok nagy száma, amelyeknek kisajátítása nélkül alig lehet a szabályozásra gondolni is.

De a szabályozást az érdekelt birtokosok se nagyon sürgetik, mert az ártér legnagyobb részben rétt, amelynek a tavaszi és őszi árvizek többet használnak, mint ártanak. Igaz, hogy néha napján a Zala nyáron is kifut a rétekre, sőt előfordul az is, legutóbb 1898-ban történt, hogy a boglyákba gyűjtött szénát elvitte a Balatonba, de ezek ritkább esetek.

Zalaegerszeg határában azonban nemesak a

rétet termékenyíti és veszélyezteti a Zala, hanem a város néhány alantabb fekvő utcáját is, amelyekben álló házakat az árvíz és a talajvíz néhány év múlva teljesen lakhatatlanná fogja tenni. A veszedelem torkában vannak a Kaszaházi, a Kert-utcák s különösen a Jákum-utca vége.

A rét szélén ástak ugyan egy védő árkot, amely azonban majdnem egészen beiszapolódott s másrésztől oly esékely az esése, hogy a víz magasabb vizállás mellett visszafelé folyik benne.

A zalavölgyi rétek s a védőárkok már a mult szombaton megtelt vízzel. Az andráshidai hídól a vasuti töltésig tenger volt a Zala völgye. Szombaton a vizállás esékelyet apadt, a rétminti utcák lakói tehát már nem tartottak nagyobb veszedelemtől. Vasárnap este 8 óra után azonban a víz rohamosan emelkedett. Az ár harsogva rohant le a Zala völgyébe s az erős szél a hullámokat hamar behajtotta az utcákba.

Egy óra alatt azután a vizállás egy méterrel emelkedett s a szélső házak kertjeit és udvarát ellepte az ár. Még ekkor sem gondolt senki menekülésre, mikor azonban néhány pere múlva a víz az ajtókon kezdett befolyani s néhány sertésolat félig elborított és az apróbb állatokat elkapta a sodra, akkor kezdtek segedelem után nézni. Az alsó házakban bennrekdt 30—40 ember. A gyermekek kétségbeesetten siráncokztak, a gazdák féltősebb holmijukat igyekeztek biztonságba helyezni.

Derék tüzoltóink értesülve a veszedelemről, a helyszíre siettek, egy kidölt kerítésből s hamarosan összeszedett deszkákból tutajt rögtönöztek és hozzáállták a mentéshez.

A gyermekekért egy koesi ment be a Jákum utcába, de az utolsó házakig nem juthatott, mert ott a víz magassága — az uton — meghaladta a két métert. Szerencsére az utcaor valamivel magasabban fekszik az utnál. A gyermekeket és asszonyokat a tüzoltók szállították a koesiig.

A veszélyeztetett házak lakói hálával és elismeréssel emlékeznek meg a tüzoltókról, akik a mentésben elől jártak. Néhányan életük kockázatásával gázoltak át a vizen, nem tudva, hogy a sötét éjszakában hol esnek bele a mély sáncokba, vagy hol kapja el őket a víz sodra. Pregli Antal tüzoltó egy beteg nőt a karjain hozott ki a házból, a kerítésen keresztül, mert az utca felől már megközelíthetetlen volt a lakás. Szerencsésen biztonságba helyeztek mindenkit. Nagyobb szerencsétlenség nem történt, mert a víz éjjelkor elkezdett apadni s reggelre egy méterre esett.

Néhány ház fala megrepedt s a vályogból készült istállók falait erősen megrongálta az ár. Annak, hogy a város közvetlen tövében a víz oly hirtelen felduzzad s néhány óra alatt újból megapad, okául azt hozzák fel, hogy a vasuti töltésen csak egy, vagy két átereszt van, amely a hirtelen jövő áradatot nem tudja gyorsan levezetni, a nagy víztömeget egy ideig visszatartja. Azért többen az árvíz éjszakáján fel akartak rohani a vasuti töltésre, hogy azt megszakítsák.

A Zala völgye majdnem egész hosszában víz alatt állott. Ollárnál az uttesten oly magasan hömpölygött a víz, hogy megakadt a közlekedés.

Zalaszentgrótnál az ár keresztülesapott az uton s befutott a szélső utcákba. Jelentékeny kár nem történt.

Nagy árvíz hírére halljuk Csáktornayról. A hegyekből lerohanó víz annyira megduzzasztotta a Ternovát, hogy elöntötte a város egy részét. A töltéseket a katonaság, tüzoltóság s több száz munkás védelmezte. A Stajer határon a vasuti töltést is elvitte a víz s a közlekedés egy időre megszakadt.

Hivatalos-rovat.

I.

Közhírré teszem, hogy az 1903-ik évi tőkeamat és járadék adó kivetési lajstrom az 1883. évi 44. t. c. 16. §-a értelmében a városi adóhivatalnál 8 napon át, vagyis folyó évi április hó 15-től 23-ig bezárólag közszemlére kitéve van, a hol is a hivatalos órák alatt bárki által betekinthező.

II.

Közhírré teszem, hogy az 1903-ik évi IV. osztályu kereseti adó kivetési lajstrom az 1883. évi 44. t. c. 16. §-a értelmében a városi adóhivatalnál 8 napon át, vagyis f. évi április hó

15-től 23-ig bezárólag közszemlére kitéve van, a hol is a hivatalos órák alatt bárki által betekinthező.

III.

A földmivelésügyi m. kir. miniszternek 1903. január 28-án kelt 82342/IV. 3.1902 sz. rendelete folytán Zalaegerszeg r. t. város tanácsa felhívja a szőlő-, kert- és gyümölcsös tulajdonosokat, hogy gyümölcsöseikben levő fáikat, bokraikat a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyó fészkektől és lepketojásoktól megtisztítsák, s az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és lepke tojásokat eléggessék s egyáltalában megtegyenek mindent arra nézve, hogy a gyümölcstermelést veszélyeztető kártékony rovarok minél kiterjedtebb s célravezetőbb módon irtva és pusztítva legyenek, mert ellen esetben az 1894. évi XII. t. c. 95. §. k. pontja ellen kihágást követvén 1—100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Zalaegerszeg, 1903. április 15.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hirek.

Nemzeti ünnep. Az 1848-iki törvények szentesítésének emléknappja az idén nagyszombatra esvén, azt április 11-ike helyett április hó 16-án ülték meg városunkban. Délélt 8¹/₂ órakor a róm. kath. plebánia templomban ünnepélyes isteni tisztelet volt, melyet Legáth Kálmán esperes-plebános a káplánok segédlete mellett tartott; az isteni tiszteleten részt vett a vármegye tisztikara dr. Jankovich László gróf főispán vezetésével, az összes hatóságok és hivatalok. Isteni tisztelet után tartották a főgymnasiumban és felső kereskedelmi iskolában az iskolai ünnepeket, melyet a főgymnasiumban Medgyesi Lajos igazgató nyitott meg, az ünnepeket méltató beszédet Schusztér Oszkár tanár tartotta, Bucsy Béla I., Kiss Elemér VII. és Heinze János VII. oszt. tanulók szavaltak, az ifjusági énekkar pedig Schill Imre énektanár vezetése mellett alkalmi énekeket énekelt. A felső kereskedelmi iskolában a Himmuszal kezdtek az ünnepeket, ezt követte Udvardy Ignác igazgató megnyitó beszéde, Posch Alajos közép- és Gellén László felső osztályu tanulók szavaltak, Takács Lajos felső osztályu tanuló az 1848-iki törvények szentesítéséről tartott felolvasást; közben az ifjusági zenekar és énekkar működött közre 2—2 darab előadásával. — Az állami elemi- és polgári leányiskolánál az iskolai ünnepeket április 15-én tartották meg, miután előzőleg mindkét intézet róm. kath. ifjusága testületileg vett részt az isteni tiszteleten. Az elemi iskolánál mindegyik osztályban külön-külön tartották meg az ünnepeket az osztálytanulók megemlékezésével, alkalmi ének- és szavalattal. A polgári leányiskola növendékeinek iskolai ünnepege együtt volt az első osztályban. A növendékek a Himmuszt énekeltek Faller József énektanár vezetése mellett, ezt követte Kászoryi Mihály igazgatónk alkalmi beszéde; Fischer Erze I. és Isoó Lenke II. oszt. tanulók szavaltak, majd közbe és záradéku alkalmi dalt énekelt a tanuló ifjuság.

Városi képviselők választása. Zalavármegye alispánja a zalaegerszegi városi képviselőtestület kebeléből az 1886. évi XXII. t. c. 41. §-a értelmében kilépő 17 tag helyének betöltésére választási határnapul április hó 20-ik napját tűzte ki, amely napon a választás reggel 9 órától délután 4 óráig fogantatandó. A választások vezetésére az első kerületben Hajik István, a második kerületben dr. Czinder István és a harmadik kerületben Udvardy Ignác városi képviselőket jelölte ki.

Az első kerület választási helye a városház tanácsterme. Az első kerületbe tartoznak a Körmenyi, Kert, Major, Fördő, Jákum, Sütő, Zala, Könyök, Cigány, Sip, Templomaljai, Rét, Galamb, Árok utcák, a Deák-tér, Kazinczy-tér északi része a Vármegyeház-tér a zalamegyei központi takarékpénztárig és a Várkörön lakó választó polgárok.

A második kerület választási helye az állami elemi iskola emeleti nagy tanácsterme. A második kerületbe tartoznak a Kazinczy-tér déli része, Vásártér, Kossuth Lajos-utca, Bozót, Mária, Rózsa, Sas, Kereszt, Mező, Telek, Wlassics Gyula, Vörösmarty, Uri, Zöld, Iskola-köz, Ujváros,

Hegyi, Csácsi, Pap és Kinizsy utcában lakó választópolgárok, valamint a Zalaegerszeg-hegyen lakó választók.

A harmadik kerület választási helye a Rosenkrancz-féle vendéglő terme. A harmadik kerület-hez tartoznak Ola-külvárosban lakó választó polgárok.

A kilépő városi képviselők: az első kerületből: Heinrich Vilmos, Puer István, Kovács Károly (ügyvéd), Radó István, Heinze János, Fürst Samu, Horváth Ferenc, Kéner Dániel; a második kerületből: Bedő János, Csertán Károly, Horváth Miklós, Keszy Ferenc, Krossetz István, Lányi Kálmán, Lendvay László, Stefanecz József; a harmadik kerületből: Rosenkrancz József.

Az új képviselő testület megalakulására határnapul a vármegye alispánja április hó 20-ik napjának déleltől 9 óráját tűzte ki.

Gyászír. Füssi Tamás Alajos, a magyar tanügyi és katolikus irodalom egyik lelkes és veterán munkása, a jeles író, a bencésrendnek országosan ismert tagja, a zalavári apátság perjele, aranymisés áldozópap, a Ferenc József-rend lovagja, a Szent István Társulat irodalmi szakosztályának tagja, f. hó 14-én reggel 6 órakor rövid szenvedés és a végső szentségek ájtatos felvétele után végelgyengülésben Zalaapátiban elhunyt. A boldogult szép munkakört töltött be hosszú pályáján és rendtársainak bizalma ép a napokban jelölte az üresedésben levő bakonybéli apátságra. Füssi Tamás született Zimonyban 1825. április 11-ikén. Elemi iskoláit Ujvidéken, a gymnasiumot pedig Baján végezte. 1841-ben Pápan gymnasiumi tanár, öt év multán pedig igazgató lett. 1864-ben a Szent István Társulat választotta meg igazgatójává, mely idő óta állandóan Budapesten lakott. Irodalmi működését már növendékpap korában kezdte meg. Önálló művei: Egyetemes Földrajz, mely két kiadást ért. Két tanártársával Pápan az ifjusági Plutarch-ot szerkesztette. Emiék kiadásában megjelent »Szünórák« című műve négy kötetben. Vaszary Kolossal, a mostani herecegrímásal együtt irt Világtörténelmet (felső gymnasiumi használatra) 3 kötetben. Átdolgozta s a magyar iskolák szükségletéhez alkalmazta Velter kisebb világtörténelmét, mely eddig két kiadást ért, lefordított továbbá Schmidt Kristóf ifjusági irataiból 16 kötetet. Szerkesztette a »Katholikus Néplapot« és a »Katholikus Lelkipásztor«-t. Halála általános részvétet kelt nemesak rendtársai, hanem a magyar tanügy és irodalom barátai közt is. F. hó 16-án nagy részvét mellett temették el a zalaapátii rendi sirboltban. Béke a derék férfitu poraira.

Miniszteri elismerés. A m. kir. pénzügyminiszter Kober János szentgrótpolgárvárosi körjegyzőnek, 1902. évben a közdok behajtása körül kifejtett sikeres működéséért és hivatali pontosságáért elismerését nyilvánította és pénzbeli jutalomban is részesítette.

Járasi faiskola felügyelő. Vármegyénk alispánja Békefi Elek zalakoppányi gazdasági szaktanítót és szőlőoltvány-telep tulajdonost a zala-szentgróti járás faiskola felügyelőjévé nevezte ki.

A nemesi pénztári választmány f. hó 15-én Zalaegerszegen, saját háza üléstermében évnegyedes ülést tartott, amelyen Bezerédj László alapítványi tag elhalálása felett részvétét a választmány jegyzőkönyvileg kifejezte, emlékéit megörökítette s a megüresedett alapítványi tagsági helyre Thassy Kristóf vármegyei tiszti főügyészt választotta meg. A keszthelyi főgymnasium létesítésére annak idején tíz évre évi 600 K segélyt szavazott meg a választmány a városnál; a tíz év letelvény, a segély meghosszabbítását kérte a város; a választmány a folyó évre a 600 K segélyt megszavazta; ezután folyó ügyeket tárgyaltak.

A nagykanizsai izr. jótékony nőegylet f. hó 14-én rendkívüli közgyűlést tartott, hogy megállapítsa azokat a módokat, amelyek mellett megünnepelje Vidor Samuné elnöknek negyedszázados elnöki jubileumát. E célból Révész Lajos egyleti titkár indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a 25 éves áldásos elnöki működés elismerésül és örök hálájának jeléül később meghatározandó jótékony célra Vidor Samuné jubileumi alapítvány címen alapítványt létesít, melyhez az egyleti pénztárból 5.000 K-val, az egylet tagjai pedig tetszés szerinti önkényes adományokkal járulnak; az elnök érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti és ezen jubileum alkalmából írásban üdvözl. A közgyűlés az indít-

ványt egyhangulag elfogadta, a titkárt az üdvözlő irat készítésével megbizta. Az üdvözlő iratot s a közgyűlési határozatot a jubilánsnak küldöttség fogja átadni, melynek vezetésére dr. Schvarcz Adolfnét kérte fel a közgyűlés.

A szent sirra adakoztak: Török Károly 40 f, Mentés György 40 f, Ott Imre 30 f, Gondí Kálmán 40 f, Vörös György 60 f, Moór Sándor 40 f, Kopesándi Ferenc 30 f, Lukács Sándor 40 f, Kasza István 40 f, özv. Szabó Istvánné 10 f, Stangl Sándor 10 f, Péter Lajos 40 f, Kummer Gyula 5 K, Stefancz József 5 K, Tivolt János és neje 2 K, Juhász Lajos 1 K, Schmidt Lajos 1 K, Kovács Lajos 1 K, Leiner János 1 K, Markó Kálmán 20 f, Griesz Károly 2 K, N. N. 40 f, ifj. Derencsény Pál 1 K, özv. Handler Istvánné 3 K, Kummer Gyuláné 3 K, Kummer Ella 2 K, dr. Ruzsieska Kálmánné 5 K, Vigmond Viktória 2 K, Vida József 1 K, özv. Bedő Ferencné 1 K, Csik Lászlóné 1 K, Varga Gyuláné 20 f. **Kaszaháza:** Lázár Antal 1 K, Kámán Károly 40 f, Horváth István 10 f, Kovács József 1 K, Cseresnyés Lászlóné 50 f, Kardos József 40 f, Schreiner Vendel 40 f, Benesics Ferenc 20 f, Pordena Antal 20 f, Jónás József 10 f, Farkas Bálint 60 f, Szájti István 40 f, Németh László 60 f, Kertész József 40 f, Szekeres István 40 f, Kovács István 20 f, Bors József és neje 2 K, Mesterházy Jenő 3 K, Kámán Mihályné 20 f, özv. Csupor Endréné 1 K, Szibernik Ferenc 40 f, Veladics István 40 f, Gángó János 40 f, Pass Kálmán 30 f, özv. Skublies Istvánné 4 K. **Szenterzsébethegy:** ifj. Bekk József 1 K, Egyed Magdolna 20 f, Pál Lászlóné 40 f, Mónak Ferenc 40 f, Novák József 20 f, Bogár István 1 K, Bogár György 20 f, Novák Jánosné 1 K, Ernyes Erzsé 1 K, Nagy Anna 20 f, Gángó Jánosné 20 f, Kovács Mihály 1.20 f, László Jánosné 1.04 f, Laposa Jánosné 1 K.

Tanárok halála. A esáktornyai kir. tanítóképző intézet tanárai a fizetés rendezés alkalmából Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszterhez a következő feliratot intézték: Nagyméltóságú miniszter ur! Kegyelmes urunk! A hála indít minket arra, hogy a legmélyebb tisztelettel járuljunk nagyméltóságod magas színe elé s szívünk-ből fakadó leghálásabb köszönetet mondjunk ama kegyességéért, mely a fizetés rendezés alkalmával a tanítóképző tanárok iránt nagyméltóságod atyai jóakarata folytán a pénzügyi bizottságban megnyilatkozott. Nekünk, a kik itt a határszáron, nemzetiségi vidéken szolgáljuk a szent ügyet, bő alkalmat ad a gondviselés arra, hogy exellenciádnak, szeretett vezérünknek az egységes nemzet állami kiépítése körül vallott intenciói megvalósításában teljes lelkesedéssel, összes erőinkkel közreműködjünk. Igerjük és fogadjuk, hogy minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy hazaszeretettől áthatott, munkás tanító-nemzedéket neveljünk, hogy általuk és bennük áldásosan kamatoztassuk a haza s a magyarság javára azokat az áldozatokat, melyeket a tanítóképzés felvirágoztatására a magyar állam újabban is fokozottabb mértékben szándékozik hozni. Fogadja nagyméltóságod kegyes jóakarattal igaz hálánk őszinte kijelentését.

A Tapolca—keszthelyi vasutat legközelebb megnyitják a forgalomnak s már a menetrendet is megállapították. A menetrend azonban a jogos igényeket egyáltalában nem elégíti ki, mert a fővonalakkal való esatlakozására nincs tekintettel s a vicinális vasutak régen ismert misériáit erősen szaporítaná. Természetes, hogy rossz menetrend mellett az ilyen rövid vasut nem számíthat nagyobb személyforgalomra s valószínű, hogy sokan úgy tennének, mint mi zalaegerszegiek, hogy inkább kocsin megyünk a zalaszentiváni állomásig, semhogy egy órát várakozzunk a legközelebbi vonatra. — A közigazgatási bizottság legutóbbi üléséből felirt a kereskedelmi miniszterhez, hogy a tervbe vett menetrendet ne engedje életbe léptetni; egyszermind megjelölte azokat a kívánalmakat, amelyeket a közönség az új vasutal szemben támaszt.

Sirlelet az Árpádok korából. Enying környékén közel multban egy magyar harcos esontvázmareadványaira akadtak földmunkánál. A harcos együtt feküdt paripájával, mellette a kengyel-páron kívül zabra, harci esákány és lópatkók. Az érdekes leletet a tulajdonos beküldte Darnay Kálmán sümegi muzeumába. A harcost nyilván ott, ahol elesett, földelték el együtt a paripájával. Az érdekes lelet, mint a jellemző alaku

kengyel-pár mutatja, a XIII-ik század közepe tájáról IV. Béla korából való. Ugyancsak ajándékképpen kapott a muzeum egy XVI. századbéli lovag kardot, melyet Pozsonynál halásztak ki a Dunából.

Árvíz. A huzamos esőzések következtében a Zala folyó annyira megáradt, hogy a mellette fekvő összes földeket elárasztotta. Zalaszentgróton a báró Harkányi-féle gőzmalmot és tisztító lakot folyton őrzik és előmunkálatokat teljesítenek, hogy a víz behatolását megakadályozzák.

Új tejszövetkezet vármegyénkben. Legújabbán Sümegén alakult vármegyénkben tejszövetkezet, melynek igazgatósági tagjai lettek Sümegi Tivadar, dr. Tarányi Ferenc, dr. Lukonich Gábor, Vendel János és Löwinger János. A felügyelő bizottság tagjai: Eitner Sándor, Salleiber József, Kiss Antal; póttagok: Talabér Károly és Kovács József.

Szünidei tanfolyamok. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanulmányaikat már bevezetett és gyakorlati pályán működő azon tanítók és tanítónők számára, akik a szakmájukba vágó tudományok újabb vívmányairól tudomást szerezni óhajtanak, a f. évben a budapesti, mármharoszigeti és esáktornyai tanítóképzőkben szünidei tanfolyamok tanítását rendelte el a tanítók részére, míg a szabadkai tanítóképző intézetnél tanítónők részére. A három hétre terjedő tanfolyam július 6-án kezdődik és ugyanazon hónapnak a 25-én beárulodik. Mindegyik tanfolyamra 50 hallgatót vesznek fel, akik közül 30 államköltségen nyer az intézet internátusában teljes ellátást és ezenkívül 15 korona utazási költségben is részesül; azonban a saját költségükre jelentkező másik 20 hallgatónak is megengedik, hogy a tanfolyam egész idejére fizetendő 20 korona fejében az előbbiekhöz hasonlóan az intézet internátusában teljes ellátást nyerhessenek, azonban utiköltséget ezek nem kapnak. Az e tanfolyamokra való felvételt a tanítók és tanítónők az illető tanterületi tanfelügyelőséghez folyamodhatnak bélyegtelen kérvényben.

Kitüntetett cseléd. A földmivelésügyi miniszter Németh István vörösk-pusztai lakost 40 évi hű szolgálatának elismerésül 100 korona jutalommal és díszoklevéllel tüntette ki. A jutalom és díszoklevél átadására vármegyénk főispánja Tóth János szécsiszigeti esperest kérte fel, aki az ünnepeltnek megható beszéd kíséretében nyújtotta át a jutalmat és díszoklevelet. Utánna Erkinger István felsőszemenyei plebános buzdította vallásosságra és kitartó munkásságra a kitüntetett cseléd tiszteletére egybegyűlt közönséget. Szólt még Merky Antal járási főszolgabíró is, mire a lélekemelő ünnepség véget ért. Mátyay Imre urodalmi intéző a jutalom átadása után megvendégelte az egybegyűlt urakat, az urodalom összes eselédjeinek pedig áldomást adott.

Megrendszabályozott kucséber. József esászárszive megindult a Krajnában fekvő Gottschee község jámbor lakóinak hűségén és nyomorúságán s adott nekik egy nagy kutyabórt, amelylyel azt a jogot biztosította a gottscheieknek, hogy friss déli gyümölcsessel szabadon házalhatnak az egész birodalom területén. József esászárszive óta azután mindenütt ismeretes lett a gottscheei ember, magyarul kucséber alakja. Eleinte ragaszkodtak a pátenzenben adott engedélyhez és csak friss déli gyümölcsöt árultak; később kiegészítették az üzletet cukorkával, konzervált halakkal s a jámbor kucséber felelősekké szerezte magát. Ebben a játékban feltétlenül az élelmes krajnai volt a szerencsés, mert akkor is nyert, ha veszített. A nyereség ugyanis sohasem érte meg a betétet s legfeljebb akkor nyult meg a kucséber arca, ha valami jókedvű hazardőr megnyerte az egész kosarat. Gottschee község lakói pedig József esászárszive pátenzenek áldása alatt megvagyonosodtak s kiküldöttük bebarangolták az egész Monarchiát, de különösen előszeretettel viseltettek Magyarország iránt. Legújabbán azonban erősen megsaporodott a konkurencia. Manap már magyar ember is akad, aki a nyakába akasztja a kucséber kosarat s mellékfoglalkozásként sokan járták végig az éjjeli mulató helyeket, kínálgatva a néhány forint ára portékával zsufolásig megrakott kosarat. A privilégiumok kora lejárt; a gottscheiek mellett más is kucsébereskedhetik. A krajnaiak a versenyt ellensúlyozandó, merészebb vállalatokba boesátkoztak. Felelősekké szerezte magát a krajnaiak a versenyt ellensúlyozandó, merészebb vállalatokba boesátkoztak. Felelősekké szerezte magát a krajnaiak a versenyt ellensúlyozandó, merészebb vállalatokba boesátkoztak. Felelősekké szerezte magát a krajnaiak a versenyt ellensúlyozandó, merészebb vállalatokba boesátkoztak.

szurt a hatóságoknak s több város felirt a kereskedelmi miniszterhez, hogy a kucsébereket rendszabályozza meg. A feliratnak bizonyosan meg lesz a fogantaja s a rendszabályok felett csak Gottscheeben fognak siránkozni.

Az élelmes német. Egy bécsi fotografus járt a minap városunkban, hogy itt felvételeket eszközöljön. Néhány utcát s érdekesebb házat le is fotografált. A mint egy ilyen háznál motoszkált, megkérde a házban lakó iparost, nem rendelne e a házfelvételekből 3 képet, csak 3 koronáért. Megrendelik. Azután képes levelező lapokkal hozakodik elő. 50 darabra kap megrendelést. Most meg az urnak, nejeinek s a személyzetnek együttes fényképét emlegeti. Tizen vannak, mindegyik rendel egy-egy koronáért ilyen. Így megy ez a másik, harmadik, negyedik háznál. És a német jó üzletekkel távozik városunkból. Nálunk két fényképész van. Ezek vidékre szorulnak, hogy megélhessenek. Ki itt a hibás? A fényképész-e, aki nem elég élelmes, vagy a magyar, a ki külföldi ipart pártol? . . .

Szerelmes kovácslegény. Csabi Joákhim meszgyöröki kovács meghalt s a műhelyt fiatal özvegyére hagyta. Az asszony folytatta a mesterséget s megfogadta segédnek Horváth György zalavári 25 éves kovácslegényt, akit avval biztatott, hogy ha jól viseli magát, hozzá megy feleségül. A legény jól vezette az üzletet, szorgalmasan dolgozott, az özvegy azonban mégis idegenkedett tőle. Horváth észrevette, hogy a majszterné egy más kovácslegényre vetette a szemét. Elkéseredett szegény feje s mikor az asszony azon ürügy alatt, hogy feladja a mesterséget, elbocsátotta, bosszura gondolt. Bement Keszthelyre, vásárolt egy revolvert s otthon rálesett az asszonyra és tizenöt lépés távolságról rálőtt, azután pedig maga ellen fordította a fegyvert. Szerencsére a golyók csak jelentéktelen sérüléseket ejtettek az asszonyon is s a legényen is, akit a csendőrség pártfogásába vett.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezze be Mauthner Ödön es. és kir. udvari magkereskedéséből Budapest a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Tyuktolvaj. Sok tyuk veszik el évente a városban. Kutatja, keresi a rendőrség a tyukpecsenyére éhes tolvaj kilétét, lakását, de vajmi ritkán lehet ráakadni. A tolvaj olyan körömfönt módon, olyan ügyesen hajta végre manipulációit, hogy csak ügyvel-bajjal lehet kipuhatolni. Ez a mult héten végre sikerült. Egy helybeli lakosnál teljesített kutatás alkalmával egy esomó ilyen tyukra bukkantak; volt gazdájuk rájuk ismert. Az enyves kezű atyafi ellen megindították a bűnvádi eljárást.

Furcsa boszu. A káptalantóti birón valami haragosa furesa módon állt boszút. A betörtött ablakon keresztül egy kampós szerszámmal kihuzogatta az úgy párnáit s a tollat a szélnek eresztette. A pelyhek sűrűn kavargtak a levegőben s az egész falu azt hitte, hogy hóvizatart kerget feljűk a szél.

Az egervári primás halála. Kolompár András, az egervári primást jól ismerték a zalaegerszegi kis koresmákban. Be szokott járni muzsikálni, mert hát Egervár egy kis metropolis ahhoz, hogy egy banda megélhessen belőle. A minap a győrvári koresmába rándult át az egervári banda egy kis vendégszereplésre. A csárdában azonban már ott muzsikált a győrvári banda. Az pedig már régi dolog, hogy két cigánynak szűk egy csárda, tehát csak természetes, hogy rövid idő alatt parázs verekedés kezdődött, amelyben Kolompár András úgy vágta fejbe, hogy másnap elköltözött az árnyék világából. A verekedő morék között persze nem akadt gazdája a gyilkos ütésnek.

A hegyipásztor puskája. Varga Gábor szentgyörgyhegyi szőlőpásztor körútjában, hivatalos kötelességéhez hiven, minden hajlékba benézett. Arról azután nem tehetett, hogy egy szép napon majdnem minden pince gazdája a hegyen időzött s ősi szokás szerint megkínálta a szőlőpászort egy pohár borral. Varga Gábor azután jól berugott s puskáját vállára vetve bandukolt haza felé. Az uton találkozott Lohácsa Pál hegymagasi lakossal, akivel beszélgetésbe eredt. Eközben a részeg ember kezében a fegyver elsült s az egész töltés Lohácsa ágyékába furdott.

Hazard játékosok. Lapunk egyik utóbbi számában felszólaltunk az ellen, hogy a városnak félreeső utcáin apró fiúk csoportokba verődnek össze és az egész nyíltan pénzzel játszanak, szerencsejátékot üznek. Fölszólalásunknak meg volt az az eredménye, hogy a rendőrség szigorúan ellenőrzi ezeket a csoportosulásokat, és mint halljuk, többeket kérdőre is vontak hazardjáték miatt.

Elhibázta az ajtót. Nagy pecsétos levéllel a kezében áll egy magyar a helybeli kir. postapünet egyik ajtajában, hosszasan nyomkodva az ajtó kilincsét és megrugva az üveglakos ajtót, miközben haragosan morog valamit. Sokáig tartott a jámbor atyafinak manipulációja, mert feltűnt a járó-kelőknek. Meg is kérdezik, hogy hová igyekszik azon az ajtón át. „Hát a postára mennék” mondja. Akkor a másik ajtóra kerüljön, mondják neki, mert az, amelyet nyomkod, a kápolnába vezet. „Uram bocsá” viszonzva a jámbor, megemeli kalapját és odább kocog a levéllel.

Iparügy. Ha az iparos saját fiát veszi maga mellé tanoncúl, írásbeli szerződést nem köt ugyan, de köteles a bejelentést szabályszerűen megtenni, s a tanonclajstrom részére fiának tanviszonyára vonatkozó összes adatokat beszolgáltatni. Azonkívül köteles az apa tanonc fiát iskolába járatni, illetőleg mindazokat megtenni, a miket az ipartörvény a tanoncokra vonatkozólag elrendelt.

Névváltoztatás. Lachuch István nagykanizsai lakos vezetéknevének „Lovasi”-ra, Ungár Jenő zalaegerszegi lakos vezetéknevének „Hajós”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Bortolvaj. Özv. Mikola Józsefné keszthelyi lakos cserszegi pincéjéből feltűnően fogyott a bor. Idegennek kellett a pincébe járni, amit bizonyítottak a lábnyomok is. Az özvegy néhány ismerőse bezárkózott a pincébe s meg is csípték a tolvajt, aki pintesüvegekkel felszerelve alkules-csal jutott be a préházba.

Kanyaró járvány. Tüskeszepéteri községben az iskolás gyermekek közt a kanyaró fellépett, az iskolákat bezárták.

Zalaegerszeg állatállománya. Folyó április hó 4-én a városban talált hasznos háziállatok állatorvosilag megvizsgáltattak és egészségesekeknek találtattak. E szerint van Zalaegerszegen 247 drb ló, 2 drb számár, 894 drb ökör (s pedig 94 drb tisztavérű magyar fajta, 62 drb borzderes és 480 drb tarka) 413 drb sertés, 1396 drb juh. Legelőre kihajtanak ezek közül 1728 darabot. A város legelőterülete 740 h. 202 □-öl; a püspöki urodalomé 420 h. 583 □-öl; összesen 1160 h. 785 □-öl. Az urodalom parragelégjének nagysága 110 hold.

Időjárás. Az április az időjárás szeszélyeinek ideje; de az idek április hónap már nem is szeszélyes, hanem elkiserítő módon abnormális. Folyton zuhog a hideg eső; napok óta dermesztő éjszakai szél fúj s még a tavasznak hírt hamvát sem láttuk. Néhány gyümölcsfa elkényszeredett virágja mutatja csak, hogy már tavasznak kellene lenni, de a virágot meghazudtolta a hó, amely a mult héten két ízben is esett. Április 14-én erősen havazott. — Természetes, hogy a korai gyümölcsfajok már tönkre mentek s különösen a szőlőmunkát nagyon hátráltatja a folytonos eső. Tegnap reggel hóvizatarra ébredtünk. A házak tetéjét teljesen befedte a hó.

Megszűnt állati járvány. Veszprém városban a szarvasmarhák közt föllépett száj- és körömfájás miatt az állatvásárokat egyidőre betiltották. Ez a betegség megszűnt, minek következtében a vásárok megtartását ismét megengedték.

Mult hetivásár. Mult hetivásárunkra fölhajtottak 25 drb szarvasmarhát, ezekből eladtak 16 darabot. Sertésekből fölhajtottak 150 darabot, eladtak közülök 80 darabot.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *vörös here* 78—84 K; *lucerna* 58—64 K; *impregnált répamag* faj szerint 38—54 K; *répamag kereskedelmi áru* 28—34 K; *bükköny* 6½—7½ K; *muhar* 9—10½ K.

Allategészségügyi kimutatás vármegyénk területén április 12-én a hivatalos adatok alapján: *veszettség*: Zalaujvár 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés*: Drávashid 1 u., Csörnyeföld 2 u., Egyeduta 2 u., Felsőszemenye 1 u., Leteny 1 u., Oltárcz 3 u., Rátka 1 m., Nagylengyel 1 u., Novakovecz 1 u., Pókafa 3 u.; *rühkór*: Nagybakónak 1 u., Arács 1 u., Tapoleza 1 u.; *sertés-orbánc*: Lesenczetomaj 2 u.; *sertésvész*: Baksa 12 u., Csesztreg 14 u., Pölöskefölduzsnok 4 u.,

Csehi 8 u., Rátka 1 m., Mumor 7 u., Pördeföld 2 u., Káptalanfa 1 m., Megyer 7 u., Háshágy 1 m., Pusztacserics 4 u., Söjtör 3 u., Túrje 1 u., Zalaszentgrót 1 u.

Egy természeti kincs.

Magyarország a szélsőségek, a legritkább ellentétek országa. Valóban, ez ország oly gazdag még részben fölhasználatlanul heverő természeti adományokban; ez ország, melyben az arany kalászok az arany ércekkel s a tokaji bor aranyával hármasszövetséget kötnek; ezen ország egyuttal a legerőteljesebb gyógyforrások, a legüdítőbb asztali vizek arany földje s dicsekszik oly keserűvízzel, milyen különben az egész föld kerékiségben nem fordul elő. Kiválóan a Ferencz József keserűforrás az, mely az utolsó évtizedek óta az orvosi világ növekedő figyelmét magára vonta és immár mint sokat használt elsőrangú gyógyszer évenként több millió palackban mind a két félgömb országaiba, mindenüvé, a hol a civilizáció előre nyomult — szétküldetik.

E természeti kincs, mely a mérőföldekre terjedő fonsikból, a melynek közepén a Ferencz József forrás kutjai léteznek — oly gazdagon merítették: évezredek óta ismeretlenül és fölhasználatlanul hevert. A budai hegység, melynek szőlőkkel borított déli lejtőjén — lassu hajlással a hatalmas Duna-tükör felé a Ferencz József forrás nagy, természetes keserűvíz medencéi fekszenek, már a rómaiak idejében nemcsak ismert, de szabályszerűleg telepésítve is volt; azonban bármennyit is fedeztek föl, építettek és alkottak a római légiók, a nagy kincs mellett, melyet a budai déli fensik részben moosaras rétege alatt rejtgetett, észrevétlenül és figyelmetlenül haladtak el. A hunnok és avarok itt ütötték föl sátraikat, Mátyás király innen parancsolt egy fél világrésznek, a törökök itt tartózkodtak s mint egyetlen emléket, az általuk fölállított budai hévfürdönket hagyták reánk, sőt még a szabadságharc is ötven év előtt pirosra festé itt a mezőket anélkül, hogy a földalatti kincs ismerve, vagy pedig éppen fölhasználva lett volna.

Csak az utolsó néhány évtized haladásának köszönhető, hogy a Ferencz József forrás gyógyhatásos vize még a legtávolabbi vidéken lakó szenvedő emberiség számára is hozzáférhetővé tétetett. Néhány lustrum előtt még elhanyagolt félig moosáros föld, fölületlen uszkáló natron-sókkal, a Ferencz József forrásnak jellemző völgyteknője által ismeretes területe ma jól van művelve, s föléje a szétküldő igazgatóság a leg-tökéletesebben berendezett telepet állította, mely ép úgy a palackoknak közvetlenül magukból a forrásokból történő megtöltése, valamint az izléses kiállításra és szétküldésre, saját vasut- és szekér berendezések által az ujkor legszigorubb követelményeinek megfelelhet.

Ezen, Ó felsége a magyar király után elnevezett forrás vegyi vizsgálatai az oldó és elvezető könnyen emészthető s a viznek izét javító alkotórészek oly szerenésű összetételét mutatják (1000 gr.-ban 40.7 sulfat, 1.7 chlormagnesia és vas-oxid. 2.6 szénsavas natron és szénsav), úgy, hogy ezen, jelenleg a gyógykinesnek értékes részeként elismert ásványvíz, virágzó világipar ágát képez.

Egyéb keserű források vegyelmzéseivel való összehasonlítások a Ferencz József keserűvíz alkalmazásának sokszerű előnyeit azonnal felismerhetővé teszik, a melyből ezenkívül minden országbeli legkiválóbb orvosok teljesen egyhangzó ítélete szerint, a kívánt hatás elérésére a többi keserűvízekből használt adagnak csak a felerésze szükséges.

A Ferencz József keserűvíz az utolsó husz év legnagyobb kiállításain öt világrészben tíz aranyéremmel lett kitüntetve, legutóbb a hasonemű vizek közül egyedül a Milleniumi Nagy Éremmel és Ó felségének ez alkalomból adományozott legmagasabb kitüntetésével tiszteltetett meg.

Mily bajban szenvedő fordul az eredmény legnagyobb kilátásaival a Ferencz József keserűvíz természeti gyógyerejéhez? Óriási tömege ez a dolgozó emberiségnek, akár szellemi vagy kézi munkával foglalkozzék, melynek visszás, rákényszerített életmódja folytán akár az emésztésben, akár egyáltalán a legfontosabb szervekben érzett zavarok miatt panaszra van oka. De azon szegény gazdagok is, akik az asztal örömeiből nagyon sokat élveztek, s ezért elhájásodással

fenyegettetnek, mindig a biztos, belülrületeket hatványozó Ferencz József keserűvízhez menekülnek. Ez esetekben elődeinknél részben növényi, részben műleges könnyebbítő szerek, s ezek közt nem ritkán igen költségesek voltak kéznél. E szerek gyakran valamelyes gonosz következménnyel, káros visszahatással voltak összekötve. A Ferencz József keserűvíz e szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán oly zavaroknál, melyek vérbőség és emésztési hibák folytán jönnek létre, tulszárnyalta már.

Mint normális adag elégséges egy boros pohár = 150 grammnyi víz reggel éhgyomorral; a víz hőmérséklete ne haladja meg a 12 R fokot, de ajánlatos külön kóresetekben az orvos urak tanácsát igénybe venni.

Bármilyen különbözők is a szenvedések, melyekkel a természet az ő kedvencét, az embert meglátogatja, egyuttal kevés megbetegedésre alkotott olyan könnyű, különleges gyógyszerközt, mint a milyent a Ferencz József ásványvíz képez, mely általános kedveltsége miatt most már mindenütt, még távoli világrészekben is könnyen megszerezhető.

A budapesti M. K. T. Egyetem második belkóródáján (Korányi Frigyes tanár) észlelt kísérletek alapján eredményként a következőket sorolhatjuk fel: I. A Ferencz József keserűvíz forrás erős hashajtó hatással bír. 2. Az étvágyat nemcsak hogy nem csökkenti, de sőt növeli. 3. Alkalmazása után a bélhuzamban semmi kellemetlen utóhatás vissza nem marad. 4. Elvonó hatás tekintetében a legtöbb eddig ismert hashajtó szerrel kiállja a versenyt.

Ezek alapján e víz alkalmazható és kellő sikert mutathat fel: I. Mindennemű székrekedésnél, melyek előrement gyomor- és bélhurut-hoz, szívbéli és máj vérkeringési akadályhoz, alhasi vérpangás és vérbőséghez esatlakoztak. II. Az agy és agyhártyák vérbőségénél — esetleg lobjánál. III. Gyomor és belek — kivált — idült hurutjánál (midőn az étvágyat is feltűnő módon növeli). IV. A női medenczeszervek heveny lobjánál. V. A férfi ivarszervek lobos bántalmainál. VI. Végül a nemesebb belszervek lobjánál, mindazon esetekben, midőn a bélre való elvezetés van javulva.

Dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag pedig a következőképen nyilatkozik: „A Ferencz József keserűvíz különösen az által tűnik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen ízű; hogy már kiesiny, alig 150 grammnyi mennyiségben biztos hatása van, hogy ez aránylag rövid idő alatt, minden kellemetlen mellékhatás nélkül szokott bekövetkezni és hogy a víz még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és az emésztést.”

A bécsi általános közkórházi V. belkóróda vezetője Drasche Antal tanár a Ferencz József keserűvizet tárgyaló klinikai közleményében ekkép ír: „Ezen vegyileg oly kitűnő ásványvíz mint a keserűvizek képviselője tekinthető. A betegek szívesen veszik be és folytonos használat mellett is jól tűrik; oldó és hashajtó hatása kisebb adagokra következik be, mint minden egyéb hasonemű vizeknél.”

Dr. Cantini, a nápolyi belkóróda hirneves tanára az 1885-ik évben egy művet irt, a melyben felemlíti, hogy: „Leginkább kiemelendőnek tartom, hogy a Ferencz József keserűvizet a cukorbetegségben szenvedő betegeknek, kik szigorú kezelésnek voltak alávetve, nagy előnyvel használtam. A Ferencz József víz teljesen pótolta a karlsbadi természetes ásványvizet.”

Dr. Kunze C. F. Halleben, a „gyakorlati orvostan” ismert szerzője, ezen könyv 13-ik kiadásában a Ferencz József keserűvízről így nyilatkozik: „Gazdag kén-savas magnesia-tartalma folytán igen biztos és gyors hatású hashajtószer és minthogy egyszersmind kettő kén-savas natront tartalmaz, a legtöbb hasonemű ásványvizekkel szemben nagy előnye, hogy hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat.” Dr. Kunze továbbá egy az élettani hatás és gyógyjavallatokra kiterjedő művet közölt a Ferencz József forrás ásványos vizéről, a melyet az Igazgatóság kívánatra megküld.

Dr. Kézmarcszky Tivadar Budapesten, az egyetemi szülészeti kóróda igazgató-tanára. „Kóródámon a Ferencz József keserűvíz kiterjedt alkalmazás alapján a legkedveltebb hashajtók sorába emelkedett. Kiváló előnye, hogy gyermekágyasok szívesen veszik s hogy kitűnő hatása, minden kellemetlen mellékhatás és következmény nélkül, biztosan és rövid idő alatt nyilvánul.”

Dr. Gebhardt Lajos, Budapest, egyetemi tanár és a székesfehérvárosi tisztifőorvos: »Rendkívül kedvező vegyalkatrészeinél fogva könnyen vétethetik és a többi budai vizekhez aránylag kevesebb mennyiségben és rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt létre, minélfogva mind igen hatásos levezető és hasajtóvíz kiválóan ajánlható.«

Dr. Tauffer Vilmos, Budapest, egyetemi ny. r. tanár. »A Ferencz József keserűvizet, mint kitűnő hashajtót, különösen a gyermekágyasoknál a legjobb sikerrel rendelem.«

Dr. Hertzka Károly, Budapesten. »Ezen sem a bel- sem a külföldi keserűvizek által elért kénsavas sókban dús keserűvíz, melyből csak a fél mennyiség a többi keserűvizekhez arányosítva, a kívánt hatás elérésére szükségeltetik, még a leggyengébb szervezetű személyek által is szívesen vétetik. Ehhez hozzájárul még az ezen keserűvízben foglalt szénasav, mely megfelelő töltő módszer által a palackokban megőriztetik. A Ferencz József keserűvíz a többi ugynevezett budai keserűvizek közt, a legrövidebb idő alatt az első helyet foglalta el.«

Közgazdaság.

A szőlő állandó veszedelme. Tizenöt éves tapasztalat amellől bizonyít, hogy a szőlő peronosporája nálunk teljesen meghonosodott és állandó romlással fenyegeti szőlőinket, ha nem védekezünk ellene. Ezzel a tényrel ma már a legkisebb szőlőtermelő is tisztában van, a védekezés mikéntjére nézve még évről-évre új ismereteket szerzünk.

Ki képzelte volna azt, hogy nálunk a peronospora még annyi kárt fog tenni, mint a minőben tavaly volt része termelőinknek? Egész vidékek termése rothadt el, vagy nem érett meg, dacára, hogy a gazdák tulnyomó része háromszor is permetezett. Sőt még olyanok is szenvedtek kárt, a kik négyszer, sőt ötször is permeteztek. Mi lehet ennek az oka?

Ez a sajnálatos körülmény több hibára vezethető vissza.

Az első az, hogy termelőink az első permetezéssel rendszeresen megkésnek. Azt hiszik, hogy az első permetezéssel nem szabad sietni, mint-hogy olyankor a szőlő erős növényben van s így két hét után a szőlő hajtásai 2-3-szor akkora lesznek, s ezért helyesebb az első védekezést akkorra halogatni. Pedig a dolog fordítva van; az a zsenge hajtás vagy rügy inficiálásra nagyon hajlandó, de ebben az időben (május legelején) a tenyésztési viszonyok egyébként a peronosporának nem kedvezőek s így elegendő, ha egy kevés, bármily gyenge oldat érje azt az erős növekedésben levő hajtást vagy rügycet, hogy ezt a veszedelmet elhárítsa. A második permetezés történjék azután *junius elején* (virágzás előtt). Így szőlőnk sokkal ellenállóbb lesz, egyenletesebben fog virágozni és a *harmadik* permetezéssel a legtöbb esetben elvárhatunk *július végéig*.

Ha még hozzáveszünk, hogy a korai permetezéssel *nagy anyagmegtakarítás* is jár, úgy felsoroltuk azt az indokot is, mely szőlőgazdáink előtt legtöbb súlylyal szokott birni.

A második hiba az, hogy termelőink nagy része *rosszkor* permetez. Éveken keresztül azt hangoztatták szakembereink, hogy akkor kell permetezni, ha állandó meleg, napos, szélmentes időjárás van. Minthogy pedig ilyen időjárás néha hetekig késik, ennélfogva a permetezés oly fontos munkája hétről-hétre elhalasztódik és mire végrehajtásra kerül a sor, már késő van.

Az újabb tapasztalatok szerint a dolog úgy áll, hogy épen *hideg*, (de nem szeles), *esőre hajló, borongós időben kell permetezni, mert ebben az időben az inficiálás veszedelme a legnagyobb.* Ugyanis hideg időben a szőlő hajtásainak felső részéből a keményítő lefelé költözik és a növekedésben szünet áll be, már pedig a peronospora-gombák a keményítőtől megfosztott szövetben sokkal könnyebben tudnak terjeszkedni s innen van azután, hogy ha ilyen hideg, nedves idő után meleg napok következnek be, a peronospora úgy kezd burjánozni, mintha behintették volna vele a szőlőt. A ki tehát ezt a hideg időt bevárja és *csak azután permetez, az néha azt fogja tapasztalni, hogy a permetezésnek dacára a peronospora, melynek előzetesen (szabad szemmel nézve) nyoma sem volt, permetezés után rohamosan kezd terjedni.*

Csak hogy ilyen hideg, esőre gyanus időben a

permetezés bizonyos kockázattal jár. Ha az eső közvetlenül permetezés után köszönt be és tartós, akkor bizony a permetezés nagy részben kárba vesz és ismételni kell, főleg, ha az gyenge és rosszul tapadó oldattal történt. Annak köszönheti épen a dr. *Aschenbrandt-féle bordói por* főlényét minden más permetező anyag felett, hogy *igen jól tapad* és oly esők, melyek a házilag készült rézgálic- és mézkeveréket lemossák, a bordói por perméjével *nem birnak*, hanem ez hivatását teljesen betölti.

A *magyaróvári gazdasági akadémia* növénykísérleti állomása már öt év óta kísérletez a *bordói porral* és évről-évre arról ad számot, hogy *ez az anyag felette áll minden egyéb permetező anyagnak.* A földművelésügyi miniszter kiadásában megjelenő „Kísérletügyi közlemények“ egyik legutolsó számában (V. kötet, 5-ik füzet, 549. oldal) *Barna Balázs* akad. tanár a bordói porral és egyéb permetező anyagokkal végzett kísérletek alapján így nyilatkozik:

„... tekintettel a többi anyagokból készült oldatok ellenálló képességére (tapadás tekintetében) *nyugodtan és teljesen részrehajlatlanul megadhatjuk az első helyet a bordói porból készült oldatnak.* Ez a *kitűnő* tulajdonsága biztosítja használhatóságát, lassu bár, de *biztos elterjedését* az anyagnak, a melylyel az *újabb permetező anyagok közül egy sem versenyezhet.*“

Ha hozzáveszünk az oldat *könnyű elkészíthetési módját*, mely alig vesz néhány percet igénybe, *kitűnő tapadását, olcsóságát*, és végre azt, hogy ebből még a legügyetlenebb munkás sem képes oly oldatot készíteni, mely a szőlőt *megperzsélné*, úgy a közérdek, szőlőgazdáink legvitalisabb érdeke szempontjából is csak azt kívánhatjuk, hogy bárcsak minél szélesebb körben terjedjen el használata.

Hamisítás kizárva, mert a bordói port a *Magyar Mezőgazdák Szövetkezete* (Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31.) gyártatja és az hozza megbízottai révén olmozott zsákokban kizárólagossági joggal forgalomba. A gyártás azonban korlátolt s így ajánlatos az egész évi szükségletet idejében megrendelni, míg a szállítás tetszés szerinti részletekben történhet.

Nyers selyemhárskelme 9 frt. 90 kr.-tól 43 frt. 25 kr.-ig egy teljes ruhához való anyag. Bérmentve és *már vámmentesen* házhoz küldve. Gazdag mintagyűjtemény postafordultával. **Henneberg selyemgyára Zürich.**

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonkint.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		6.90	7.—
rozs		5.80	6.—
árpa		5.50	5.80
zab		5.90	6.—
lóher		—	—
tengeri		6.—	6.50
bükköny		5.40	5.80
fehérbab		8.—	8.50
tarkabab		6.58	7.—
hajdina		—	—
burgonya		—	—

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

Tudomásomra jutott, hogy Zalaegerszegen azt híresztelik, hogy fizetésemet megszüntettem volna.

Ezennel kijelentem, hogy sem a multban, sem a jövőben semmi szándékot nem érztem és érzek ezt megtenni.

A hír terjesztője roszakaratu rágalmozó, aki ellen a bünvádi feljelentést meg fogom tenni.

Zucker Imre

férfi-szabó mester,

Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.

* E rovathon közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Rohitschi „Styria forrás“ gyógyviz

gyomordaganatok és görcsök,

Brigt-féle vese bántalmak,

a légzőszervek hurutjai,

gyomor- és bélhurutok,

Kitűnő gyomordaganatok és görcsök, **gyógyhatás.** máj- és vesebajok ellen.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Társ szerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Haláleset miatt
hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS.

A nagyérdemű közönség szives tudomására adjuk, hogy **szülőink elhalálózása** következtében

FISCHER MIKSA

cég alatt **Zalaegerszegen** az

„Arany-Bárány“ szálloda épületében vezetett fehérnemű-, vászon- és divatáru üzletet **végleg felosztatjuk** és a raktáron levő

összes kitűnő minőségű árukat **beszerzési áron alul** árusítjuk el.

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **zalaegerszegi**

első temetkezési vállalatot

az összes temetkezési cikkekkel együtt **Sanits és Kováts** uraktól átvettük s azt a jelen kor igényeinek teljesen megfelelően átalakítottuk.

Egyuttal tudomására hozzuk a nagyérdemű közönségnek, hogy a Főtéren **dr. Keresztury József** ügyvéd ur házában már fentálló

koporsóraktárunkban

raktáron tartunk mindennemű **fa- és érckoporsókat** a legjutányosabb áron.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyunk

kitűnő tisztelettel

Czotter Károly, Pintér Lajos, Smódic Mihály, Szekeres János.

Ügyes és megbízható
ügynökök

magas jutalék mellett felvételnek

Jenke Richárd

fanemű- és ablakredőny gyárában.

Branau (Csehország.)

Méregmentes.

Méregmentes.

„Fuchsol“

Méregmentes hegyi preparatum a mezei egerek és patkányok teljes kiirtására.

Alkalmazása nagyon egyszerű, hatósági engedélyhez nincsen kötve és nagyon olcsó.

A biztos sikert **számtalan** elismerő nyilatkozat

hatóságoktól, nyilvános intézetektől, kísérleti állomásoktól és jószágigazgatókától bizonyítja.

Árjegyzéket és prospectust kívánatra ingyen és bérmentve küld a

„Fuchsol“ Vegyészeti Laboratorium.

Ujházy Árpád és Társai

Pozsonyban, Vörösmarty-utca 7. sz.

Szabadalmazott. Szabadalmazott.

Köhögésben

szenvedő

kisérte meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szól mellette és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarrrusnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

Hirdetmény.

A Zalamegyei Központi takarékpénztár részvénytársaság egy **könyvelő gyakornoki állás**

betöltésére pályázatot hirdet. A pályázati kérvények kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvánnyal és magaviseleti bizonyítvánnyal ellátva a folyó április hó végeig üzleti napokon a délelőtti órákban az intézeti vezérigazgatónál nyújtandók be, kinél a további feltételek is megtudhatók.

Kelt Zalaegerszeg, 1903. április 18.

Dr. Hány István

a Zalamegyei Központi takarékpénztár részvénytársaság elnöke.

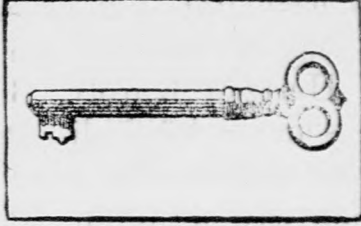
Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkladosabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorhajtásban, gyomorkatharusban, gyomoréjszalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerzeit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőfögés, gyomorégés, melyek idült gyomorhajtóknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek. Szorulás, köhögéscsökkenés, szíverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhányás a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Paesa, Keszthely, Süveg, Jánosháza, Deveser, Kisczell, Mura-szombat, Bellatinéz, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Boba, Középbisztrice, Pince, Páka, Újudvar, Nagyrad, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyirád, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák-magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

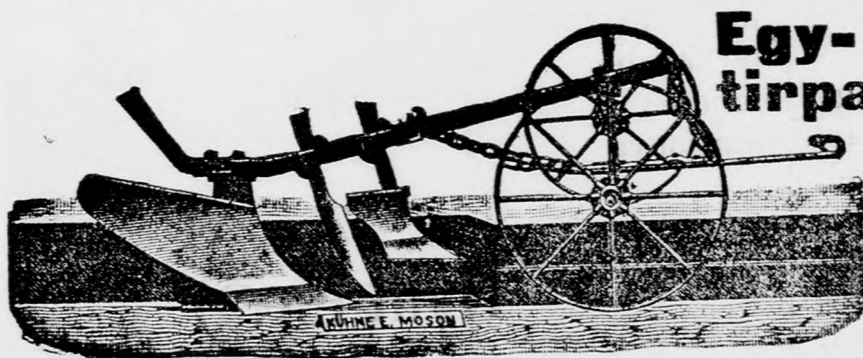
Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Egy- és többvasu ekéket, extirpátorokat és porhanyító eszközöket, szántó- és rétboronákat, hengereket, kapálóeszközöket, hirneves szabadalm.

tolókerekű „MOSONI DRILL“ sorvetőgépeket, lógereblyéket, „Osborne“ aratógépeket, járgányos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasztókat, szecs kavágókat, morzsolókat stb.

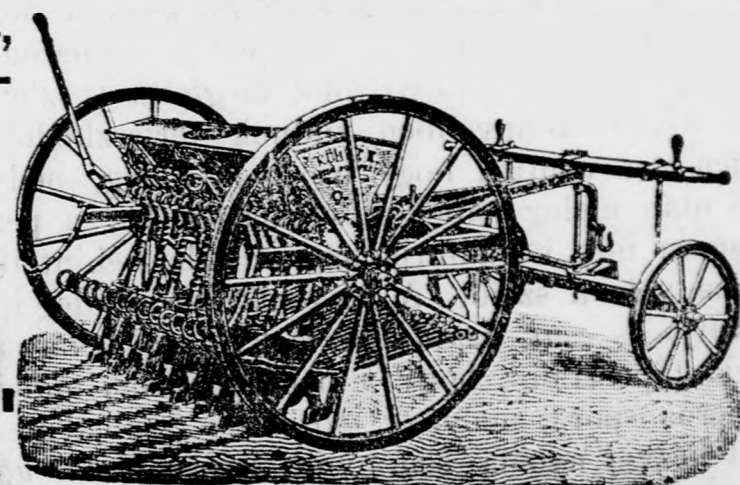
Különleges eszközöket a burgonya, répa- és szőlőmiveléshez szállít elismert legjobb minőségben

Kühne E

legrégibb hazai gazdasági gépgyár

MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

A szőlő peronoszporája ellen való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Ara Budapesten:

50 kgr.-os zsákokban à kgr. 66 fillér,
10 és 5 kgr.-os zsákokban, valamint
2 kgr.-os dobozokban à kgr. 70 fillér.

Használata olcsóbb, biztosabb, előállítása gyorsabb, a levélhez jobban tapad, mint a rézgálic, a permetezőt sohasem dugítja.

A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia növényélettani állomása kísérletének fényes eredménye, a legkitünőbb külföldi szaktudósok véleménye, számos magyar gazda bizonyítványa bárkinék díjtalanul megküldetik.

A bordói-por ezenkívül kitűnő eredménnyel használható a burgonyavész ellen, gyümölcsfák permetezésére, gabonacsávázásra és baromfiólak fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

Gyarmati Vilmos-nál Zalaegerszegen,
Békefi Elek-nél Zalakoppányban,
Balogh Gyula-nál Balatonhenyén.

Pártoljuk a magyar ipart!

Pártoljuk a magyar ipart!

Az ered. francia „Eclair“ permetezőnek teljesen megfelelő „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ permetező.

67 sz./v. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbiróság 1903. V. II. 30. számú végzése által Zalavármegyei takarékpénztár végrehajtató javára Kovács János és társai szentkozmadombjai lakások ellen 817 K tőke, ennek 1902. évi február hó 2-től járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt, 636 K-ra becsült szarvasmarhák, lovak, gazdasági eszközök és sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Szentkozmadombján leendő eszközökre 1903. évi április hó 22-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított felételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1903. március 17-én.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Fernolendit

cipő fényezés, a világ legjobb fényezője és Glanzcrème világos cipők számára leg-szebb fényt adnak és megtartják a színt állandóan. Sárga vagy barna bőrből készült foltos cipők Lyosin alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapított 1812.-ben. Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse 12. Mindenütt kapható.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltnak és készpénzben fizetendők.

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem-sokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNNYEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolcad (1/8) frt —.75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) » 1.50 » 3.—
egy fél (1/2) » 3.— » 6.—
egy egész (1) » 6.— » 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi április hó 27-ig

bizalommal hozánk küldeni.

Török A. és Tsa bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruháza osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körut 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körut 4.

2. Múzeum-körut 11.

3. Erzsébet-körut 5.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegeken). } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

.....
.....
.....

Legkedveltebb, legtekélyesebb arcztisztító és szépitő szerek: **AKÁCIA**

KRIEGNER-féle -CRÈME 2 kor. -PUDER 1 " -SZAPPAN 1 "

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVIN-TÉR. Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzmozgós-100 000 kézi és gépi szerszámok.
Különf. kisebb g. gép tumben.

Malomberendezésekre **KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.**
Műszaki árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Éghőrszerű kén- és szulfidgyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kádfürdővel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szősmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szörmeáru az egész világon elterjedtek és elsőrangusok.

GUMMI és HALHÓLYAG
tuzatja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a szakma legjobb rangú czégre: **REIF J.** specialista. Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék ingyen.

Modern **BUTOR.**
Óriási választék háló-, ebédlő-, szalon- és uri-szoba-butorokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Keckeméti-utca 6. sz. I.

CZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok szétküldése és Új. Jesekekötések létesítése céljából (postadíj jóállással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az **OSAN**
Földművelés az eddig ismert összes fegyvereket.
OSAN-szájvíz-essencia 2 kr., OSAN-fogpor 4 kr.

Czerny-féle keleti **ROZSATEJ** a legjobb és legkedveltebb szépitő-szer 1 frt. Ehhez balzsamszappan 90 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
Janningene a legjobb és leggyógyosabb hajfestő-szer pöttyösökre, barna és fekete. Ár 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld: Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Kétfelirte London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb. Raktáron győgytárakban, illatszerárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.

Nyitvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nevelő internátus bennlakó növendékek részére. Bizonyítványai államérányok és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad
Röser János, igazgató

INTERNATIONAL **SZÖRVEZTŐ**
néhányszor használat után az arczról és kezéről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerelő
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

Mi helybellek BUDAPESTEN a **NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN** (Erzsébet-körút 9-11. szám) találkozunk.

SANTA LEGGER
Fistal embereknek orvosilag ajánlott szer. Ár 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simit, fehérit, szépit. 1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld

KERPEL gyógyszerelő
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2

300 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

teljes köszpénzfizetéssel:	2 1/2 - 3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%/o-a	50 évre a tőke évi 5.20%/o-a
33 1/2 " " " 6.50%/o-a	34 " " " 6 " " " " "
22 " " " 8 " " " " "	15 " " " 7 " " " " "
15 " " " 8.80%/o-a	15 " " " 8.40%/o-a

üzetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

Saját érdekében hirdessen **LEOPOLD GYULA**
Hirdetési irodája által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Epilepsia.
Aki nyavalyatorésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyú” gyógyszerhárból Frankfurt a. M.

Szőlőlugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megpólis, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas a okat ültettek, azok öven elhatják a zukat az egész szőlőbérés idején a legkitünőbb muskatily és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek falán a legcsekélyebb gondossággal felnevelhető nem volna, emelkül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb része anélkül, hogy legkevésbé helyet is eloglalna az egyébre használatos részekből. Ez a legháladaosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismerettségére vonatkozó szíves énynyomatú katalógus bármikor ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Kiemelt első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company
(Chicagoí aratógépgyár.)
KNEDHT J. E., igazgató. Budapest, V., Váci-ut 30.

Katalogusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kéveköttógép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manilo” kéveköttónál gyártmányai.
Évi gyártmány 362.000 gép.

Keil-lakk
legkitünőbb mázólszer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:
Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

PÜRGO

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona.

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy,
55,000 nyeremény.

Nyeremények összege
14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúító helye
BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
használja a
„Stella“.

vizes, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógyszertárban, 6 cs. és kir. fensége József főb. udvari szállítója
BUDAPEST, V. SZABADSÁG-TÉR.

Remek és olcsó fenykepek készülnek

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII. KER., KERESPEI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült negyítések !!!

HÉMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.

A vérgyógyítás biztos gyógymód: asihma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűdés, elmezavar ellen.
E gyógymód megatapítója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Hirdetéseket, reklámokat szakszerűen, pontosan és legolcsóbban közöltet az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naptárakban az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

Budapest, VII., Erzsébet-körut 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő

Megjelent az új X-es számú

YOST MODELLE

ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN

KÉRJEN PROSPECTUST A
„YOST” IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGTÓL
Budapest, NEW-YORK palota.

Hôtel **PÁRIS** szálloda

Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. szám.
100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és süresarok a házban. Villamos vasuti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PÜRGO

PLATSCHKEK VILMOS

elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház.

Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorajok ellen csodáshatású a

RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.

Ára 1 korona. Póztán 6 üveg bérmentve.

RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN és bérmentve küldi a

„HÖLGYEK TITKÁRA”

füzetet kívánatra mindenkinek

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony ÉS SZANATORIUMA. (Hegeység).

Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szőlőtől védett, 200 kilométernél több jól ápolt, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:

a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerekből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszereit ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, máj-, bajok, kólika, vértolulás, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is, így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekelebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csakis a **Pserhofer J.-féle** az „**Arany birodalmi almához**” címzett gyógyszerertárban Bécsben **I., Singerstrasse 15. sz. a.** készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára **21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, **1 frt 05 krba** kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel 1 csomag **1 frt 25 kr.**, 2 csomag **2 frt 30 kr.**, 3 csomag **3 frt 35 kr.**, 4 csomag **4 frt 40 kr.**, 5 csomag **5 frt 20 kr.** és 10 csomag **9 frt 20 krba** kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kértik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur!

Köln, 1883. ápril hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekercset az ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadják ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsaik csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Tektetes ur!

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Isten akaratát volt, hogy az ön labdacsaik kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezen-nel megírom. Én gyermekégyben meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdacsaik engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knížecz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető

Tektetes ur!

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márc. 27.

Alulírott ismételtén kér 1 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, ahol csak alkalom nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használatára önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. ur!

Götschdorf, Kolbach mellett, Szilázia, 1886. okt. 8-án.

Izveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorajókból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni s midőn leg-öröbri köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi haj-növesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkucac, sebes vagy gyuladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Kitűnő háziszere a rossz emésztés minden következményeinél, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel-és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva. Véde védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetettik.

gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“
WIEN, I., Singerstrasse 15.

PSERHOFER J.

Értesítés.

Van szarenésém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy **Zalaezerszegen, Zöld-utca 3 sz. házban** (Fürst Benedek, előbb Juhász-féle házban, egy egészen ujonan berendezett

gépjavító műhelyt

nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakba vágó munkát u. m.:

vas és fém eszetergályozást és furást, hengerfurásokat vidéken vagy helyben, új tüszekrény beállítását, gőzgépek és eséplőszekrények javítását és kezelését, mely utóbbit a eséplési időszak alatt saját gépészeink a mi felügyeletünk alatt végzik. Elvállalunk továbbá mindennemű gazdasági gépek u. m. szeeskavágó, répvágó, daráló és vetőgépek javítását, új szivattyu kutak felállítását és a régiéket javítását, házi sűrűgöny és telephon berendezését és felállítását, szőlősajtók, szőlőzuzók és permetezők készítését és javítását, úgy az összes szakmánkba vágó munkákat.

Szives pártfogást kérve

kiváló tisztelettel

Varga Gyula és társa.

Dr. Dreiszker vizgyógyintézete

március hó 1-től kezdve

KÖSZEGEN, Vasmegeye, vasúti állomás.

RENDSZER:

Priesnitz és Knelp.

Legjobb gyogyeredmények!

Gondos orvosi felügyelet!

Igen jutányos ár!

Prospektus ingyen és bérmentve!

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésel alkalmazatik

lésvényél, csúrnál és meghűlésnél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárlások

dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cég-

jegyzessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k., 40 f. és 2 k.

árban a legjobb gyógyszerárban kapható.

Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél
Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
césez. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Wapper Ignác

(Hudetz József utóda)

kőfaragó mester, a „Kegyület” temetkezési vállalat vállalkozója
Zalaezerszegen, Kossuth Lajos-utca 58. sz.

raktáron tart nagy választékban

siremlékeket szobrászati műveket

syenit, gránit, tiroli, szilézai és steyer márvány fajokból, valamint rákosi, keszthelyi és pettaui homokkövekből **10 koronától 1000 koronáig.**

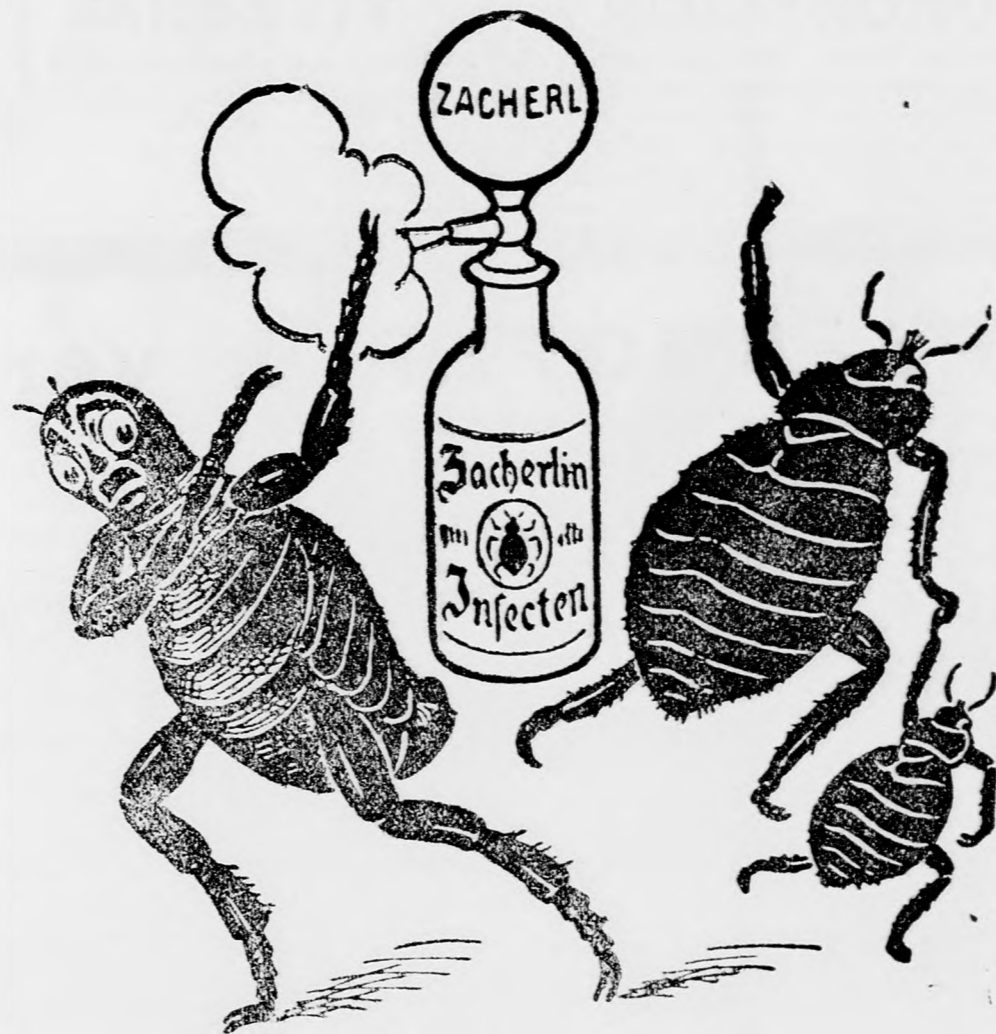
Elvállal építkezési munkákat, oltárokat, szent szobrokat, utikereszteket, keresztelő medencéket, mauzóleumokat, családi sirboltokat, sirszegélyeket **vasrácszatokkal vagy anélkül**, valamint **halotti lárvákat** hű kivitelben.

Továbbá külön raktáron tart **fa- és érckoporsókat** a legegyszerűebektől a legdíszesebb kivitelig, **temetkezési cikkeket, szemfedőket, halotti ruhákat** stb.

Elvállal mérsékelt árak mellett **egyszerű- és dísztemetkezéseket, hullaszállítás és hulla áthelyezést.**

Költségvetéseket, vázlatokat és rajzokat díj nélkül készít.

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utólérhetlen rovarölő. Valódi csak palackokban.

Kapható Zalaezerszegen:

Hubinsky Adolfnál,
Kaszter Sándornál,
Gyarmati Vilmosnál,
Ján Ferencnél,
Fangler Mihálynál,
Kömlos Miksánál.

Jánosházán:

Kohn Jakabnál,
Spitzer Sámuel utódánál,
Singer Sándornál.

Bellatinczon:

Weisz Bélánál.

Letenyén:

Epinger Ignácánál.

Pacsán:

Schleiffer M.-nél.
Pacsa és Vidéke Fogyasztási és
Értékesítési szövetkezetnél.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES-ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Nyomatott Unger Antal könyvnyomdájában Zalaezerszegen.